

Inhoud

1. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN EN TOELICHTING	2
1.1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	2
1.2 FINANCIËLE SAMENVATTING EN TOELICHTING	4
2. BALANS EN TOELICHTING	7
2.1 WAARDERINGSGRONDSLAGEN.....	7
2.2 BALANS	11
2.3 VASTE ACTIVA	13
2.4 VLOTTENDE ACTIVA	20
2.5 EIGEN VERMOGEN.....	26
2.6 VOORZIENINGEN	31
2.7 VASTE SCHULDEN	36
2.8 VLOTTENDE PASSIVA.....	37
2.9 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN	39
3. BIJLAGEN	43
BIJLAGE 1: SPECIFIEKE UITKERINGEN.....	43
BIJLAGE 2: OVERZICHT GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	45

1. Overzicht van baten en lasten en toelichting

1.1 Overzicht van baten en lasten

Deze tabel laat per programma zien wat er geraamd is bij de begroting en wat de daadwerkelijke uitkomsten waren bij de afsluiting van 2017. Het verschil tussen begroting en rekening kan ofwel een voordeel (+) ofwel een nadeel (-) zijn. De analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijzigingen en het overzicht van baten en lasten is per taakveld terug te vinden in het jaarverslag.

Overzicht per taakveld Bedragen x €1.000	Primitieve begroting	Wijzigingen	Totaal begroting	Rekening	Vershil
0. Bestuur en ondersteuning					
Lasten	-9.149	88	-9.060	-8.870	191
Baten	2.201	82	2.282	3.971	1.688
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning	-6.948	170	-6.778	-4.899	1.879
1. Veiligheid					
Lasten	-7.205	-185	-7.390	-7.764	-374
Baten	96	24	120	202	82
Totaal 1. Veiligheid	-7.109	-161	-7.270	-7.562	-292
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
Lasten	-22.097	-878	-22.975	-22.686	289
Baten	3.633	269	3.902	3.763	-139
Totaal 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-18.464	-609	-19.073	-18.922	150
3. Economie					
Lasten	-2.445	-10.843	-13.287	-8.400	4.887
Baten	315	9.458	9.773	5.240	-4.533
Totaal 3. Economie	-2.130	-1.385	-3.515	-3.160	355
4. Onderwijs					
Lasten	-18.103	-2.456	-20.559	-20.629	-70
Baten	2.265	2.330	4.595	4.745	150
Totaal 4. Onderwijs	-15.838	-126	-15.964	-15.884	80
5. Sport, cultuur en recreatie					
Lasten	-18.289	-480	-18.769	-18.534	235
Baten	446	4	450	610	160
Totaal 5. Sport, cultuur en recreatie	-17.843	-475	-18.319	-17.924	395
6. Sociaal domein					
Lasten	-114.134	-6.701	-120.835	-120.815	20
Baten	41.512	-42	41.470	41.325	-145
Totaal 6. Sociaal domein	-72.622	-6.743	-79.365	-79.490	-125
7. Volksgezondheid en milieu					
Lasten	-17.731	-1.607	-19.338	-18.896	442
Baten	14.753	-	14.753	15.040	287
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	-2.977	-1.607	-4.585	-3.856	729
8. VHROSV					
Lasten	-11.761	-7.950	-19.711	-11.306	8.405
Baten	10.995	6.770	17.764	12.111	-5.654
Totaal 8. VHROSV	-766	-1.180	-1.946	805	2.751
Subtotaal clusters	-144.697	-12.117	-156.814	-150.893	5.922
Algemene uitkering	137.626	4.137	141.763	142.252	489
Dividend	1.270	-	1.270	1.128	-141
Lokale heffingen	24.789	68	24.857	24.828	-30
Saldo financieringsfunctie	8.433	-171	8.262	8.958	696
Totaal algemene dekkingsmiddelen	172.118	4.034	176.152	177.166	1.014
Gerealiseerde kosten overhead	-25.119	-62	-25.181	-25.029	152
Heffing vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	2.302	-8.146	-5.844	1.244	7.088
Stortingen	-6.254	-43.871	-50.125	-51.962	-1.836
Onttrekkingen	4.139	51.830	55.969	56.923	954
Totaal mutaties reserves	-2.115	7.959	5.844	4.961	-883
Resultaat na bestemming	187	-187	-	6.205	6.205

1.2 Financiële samenvatting en toelichting

Zoals zichtbaar wordt in onderstaande tabel is er sprake van een gerealiseerd rekeningresultaat 2017 ter grootte van €6.205.000 voordelig. De onderdelen uit de tabel geven een beeld van de afwijkingen op hoofdlijnen en blijven beperkt tot afwijkingen groter dan €100.000.

Cluster (bedragen x €1.000)	Financiële analyse op hoofdlijnen		Afwijking
0. Bestuur en ondersteuning	1 ↑	Voorziening wethouderspensioenen	537
	2 ↑	Verkoop erfpachtgrond	355
	3 ↑	Verkoop grond biomassawarmtecentrale	354
	4 ↑	Huisvesting	293
	5 ↑	ICT	115
	6 ↓	Voorziening dubieuze debiteuren	-373
	7 ↑	Afwikkeling faillissement Aviodrome	251
	8 ↑	Rentelasten kort geld (<1 jaar)	221
	9 ↑	Rentelasten lang geld (>1 jaar)	188
	10 ↓	Opbrengst OZB eigenaren woningen	-391
	11 ↑	Opbrengst OZB niet-woningen	695
	12 ↓	Parkeerinkomsten	-152
	13 ↑	Algemene uitkering gemeentefonds	403
	14 ↑	College onvoorzien	155
	15 ↑	Kapitaallasten	663
	16 ↓	Ontwikkeling loon- en sociale lasten	-412
1. Veiligheid	18 ↓	Voorziening FLO- regeling brandweer	-385
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	20 ↓	Gladheidsbestrijding	-192
	21 ↑	Reinigen wegen straten en pleinen	104
3. Economie		-	-
4. Onderwijs	24 ↓	Voortijdig schoolverlaten	-213
5. Sport, cultuur en recreatie	26 ↑	Terugvordering subsidie DMC	100
	27 ↑	Verkoop tuingrond	153
6. Sociaal domein	29 ↑	BTW compensatie re-integratie uitgaven	312
	30 ↓	Doorlopende re-integratietrajecten	-300
	31 ↑	Kinderopvang en Naschoolse Opvang	101
	32 ↓	Minimabeleid	-275
	33 ↑	Verrekening bijdrage Werkbedrijf 2016	250
	34 ↑	WSW	137
7. Volksgezondheid en milieu	37 ↑	Inzameling afvalstoffen	116
	38 ↑	Restafval	144
8. VHROSV	40 ↑	Breedband	103
	41 ↑	Woningbouwlocatie Centrada	123
	42 ↑	Bouwleges	2.821
Overige afwijkingen	43 ↑	Niet toegelichte kleine verschillen	203
Saldo ten opzichte van de begroting			6.205
Begroot saldo			0
Gerealiseerd rekening resultaat 2017			6.205

Analyse Rekening resultaat 2017

In de in maart gepresenteerd Kaderbrief 2019 werd uitgegaan van een positief rekeningresultaat van €5,9 miljoen. Nagekomen posten hebben tot een wijziging geleid, waarmee het te bestemmen resultaat 2017 op ruim €6,2 miljoen komt. Verder blijkt bij het opmaken van de balans over 2017 dat het verschil tussen inkomsten en uitgaven op het terrein van jeugdhulp €0,4 miljoen negatiever is dan werd ingeschat bij het opmaken van de Kaderbrief 2019. Dit tekort over 2017 kan nog worden aangevuld via de egaliseringsreserve sociaal domein. Hoe er in de komende jaren moet worden omgegaan met het verschil in kosten voor de opgaven op het gebied van jeugdhulp en de dalende rijksbijdrage op dat terrein, wordt

uitgewerkt in de Programmabegroting 2019. In de begrotingsmonitor van mei zal de doorwerking van de afwijking jeugdhulp in 2018 worden toegelicht.

Begrotingsmonitor

In de afgelopen jaren is gebleken dat de begrotingsmonitor een grote voorspellende waarde heeft voor het uiteindelijke jaarrekeningresultaat. Dit beeld wordt voor 2017 bevestigd. Het daadwerkelijk gerealiseerde resultaat wijkt binnen de taakvelden niet veel af van wat er in de begrotingsmonitor september nog werd ingeschat. Binnen de realisatie van deze taakvelden hebben zich in het laatste kwartaal van 2017 nog wel ontwikkelingen voorgedaan, maar die vielen zonder uitzondering binnen de afgegeven bandbreedtes. Dat het gerealiseerde rekeningresultaat toch aanzienlijk hoger ligt in vergelijking met de prognose die is afgegeven in de laatste begrotingsmonitor over 2017 - waarin werd uitgegaan van €2,9 miljoen voordelig - heeft een aantal verklaringen. Zo hebben de afwijkingen een overwegend incidenteel karakter en zijn deze relatief beperkt in omvang. Het gaat bijvoorbeeld om voordelen op het gebied van de reiniging van wegen, de inzameling van afvalstoffen. Daarnaast onderschrijding van het budget college onvoorzien omdat hier terughoudend mee om is gegaan.

Balansmutaties

Naast de afwijkingen die al in de begrotingsmonitor werden beschreven en de hierboven beschreven kleinere afwijkingen, zorgen balansmutaties voor voordelen in het jaarrekeningresultaat. Zo wordt bij het opstellen van iedere jaarrekening gekeken naar de stand van de voorzieningen (geld dat gereserveerd is voor specifieke doelen) in relatie tot de werkelijke verplichtingen. Aan de ene kant heeft deze actualisatie ertoe geleid dat een aanzienlijk deel van de voorziening wethouderspensioenen kon vrijvallen, ten gunste van het rekeningresultaat. Aan de andere kant bleek een aanzuivering van een tweetal voorzieningen noodzakelijk; de voorziening dubieuze debiteuren en de voorziening FLO-regeling brandweer.

Incidentele voordelen

Ook de verkoop van erfpachtgronden en de verkoop van tuingrond hebben geleid tot incidentele voordelen. Hierbij is het moment van passeren bij de notaris van invloed, wat maakt dat het gedurende het jaar lastig is een inschatting te maken. Dit geldt ook voor de incidentele vrijval van kapitaallasten: het moment waarop gestart wordt met afschrijven hangt af van het moment waarop het actief in gebruik wordt genomen. Wanneer een bepaalde investering in de eerste maand van 2018 wordt afgerond kunnen de geraamde kapitaallasten voor 2017 incidenteel vrijvallen. Andere voorbeelden van deze aanzienlijke incidentele voordelen waren bijvoorbeeld de afwikkeling van het faillissement van het Aviodrome, ontvangen BTW-compensatie op het gebied van re-integratietrajecten en de eindafrekening van in 2017 afgeronde projecten.

Resultaten per cluster Bedragen x €1.000	Begroting na wijzigingen	Rekening	Verschil
0. Bestuur en ondersteuning			
Exploitatie	-144.553	-147.639	3.085
Mutaties reserves	-3.270	-2.436	-834
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning	-147.823	-150.074	2.251
1. Veiligheid			
Exploitatie	7.270	7.562	-292
Mutaties reserves	48	38	10
Totaal 1. Veiligheid	7.317	7.600	-283
2. Verkeer, vervoer en waterstaat			
Exploitatie	19.073	18.922	150
Mutaties reserves	-383	-423	40
Totaal 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	18.689	18.499	190
3. Economie			
Exploitatie	3.515	3.160	355
Mutaties reserves	-1.035	-631	-404
Totaal 3. Economie	2.480	2.529	-49
4. Onderwijs			
Exploitatie	15.964	15.884	80
Mutaties reserves	-511	-389	-121
Totaal 4. Onderwijs	15.454	15.495	-41
5. Sport, cultuur en recreatie			
Exploitatie	18.319	17.924	395
Mutaties reserves	-	-	-
Totaal 5. Sport, cultuur en recreatie	18.319	17.924	395
6. Sociaal domein			
Exploitatie	79.726	79.891	-165
Mutaties reserves	363	-3	366
Totaal 6. Sociaal domein	80.089	79.888	201
7. Volksgezondheid en milieu			
Exploitatie	4.585	3.856	729
Mutaties reserves	-727	-389	-338
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	3.858	3.467	390
8. VHROSV			
Exploitatie	1.946	-805	2.751
Mutaties reserves	-329	-728	399
Totaal 8. VHROSV	1.618	-1.533	3.151
Eindtotaal	-	-6.205	6.205

2. Balans en toelichting

2.1 Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (hierna BBV) en de financiële verordening van de gemeente Lelystad.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de historische kosten of verkrijgingsprijs of indien lager, de marktwaarde, tenzij anders is aangegeven. Voor baten en lasten geldt dat ze worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Baten worden verantwoord voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen als ze voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Financiële instrumenten

De Gemeente Lelystad kent alleen primaire financiële instrumenten en voor de waardering hiervan wordt verwezen naar de waarderingsgrondslagen van: financiële vaste activa; vorderingen; liquide middelen; schulden. De gemeente kent géén andere financiële instrumenten zoals derivaten, hedge transacties etc.

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de bruto verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met subsidies en bijdragen derden. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar. De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voldoen aan de specifieke voorwaarden vanuit het BBV.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de bruto verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met bijdragen derden en afschrijvingen. Bijdragen van derden worden netto (in aftrek) verantwoord. Afschrijvingen vinden plaats op basis van annuïteiten. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Er worden alleen economische materiële vaste activa opgenomen die meer bedragen dan €50.000, bedragen kleiner dan €50.000 worden direct als last in het betreffende jaar genomen. De materiële vaste activa zijn bezittingen met een meerjarig economisch of maatschappelijk nut. Onder investeringen met een economisch nut worden verstaan investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven (bijvoorbeeld door de kosten ervan in tarieven te verwerken) en/of die verhandelbaar zijn.

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven zoals riolering en het inzamelen van huishoudelijk afval, worden als aparte categorie op de balans opgenomen.

Stelselwijziging als gevolg van de gewijzigde BBV: investeringen met maatschappelijk nut (wegen, parken, openbare verlichting e.d.) worden met ingang van 2017 verplicht geactiveerd. Vooralsnog kent de gemeente geen objecten met een maatschappelijk nut die geactiveerd zijn.

Daarnaast komt met ingang van 1 januari 2016 de balanscategorie 'niet in exploitatie genomen bouwgronden' niet meer voor in het BBV. Dit betekent dat gemeenten niet in exploitatie genomen gronden moeten her-rubriceren van de voorraden naar gronden en terreinen bij de materiële vaste activa. Om gemeenten de mogelijkheid te geven de grondportefeuille te evalueren en duidelijkheid te krijgen / creëren over de bestemming van de grond is in het Wijzigingsbesluit een overgangsbepaling opgenomen. De gemeente Lelystad maakt gebruik van deze overgangsbepaling.

Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar. Uiterlijk 31 december 2019 moet een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt daarbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan moet dat uiterlijk 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van deze gronden. Het is toegestaan om deze toets gedurende de overgangperiode van 4 jaar voor de desbetreffende grondportefeuille uit te voeren,

de boekwaarde te toetsen en zo nodig bij te stellen (af te waarderen). Afwaardering van een individueel perceel grond / complex kan hierbij niet over een aantal jaren worden gespreid.

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifte prijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder langlopende schulden en vervallen naar rato van de afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor deelnemingen is dit de aanschafprijs, voor langlopende geldleningen is dit de aanschafprijs verminderd met de aflossingen. Op deelnemingen en effecten wordt in principe niet afgeschreven. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel onder de verkrijgingsprijs mocht dalen zal afwaardering plaats vinden. Tot dusver is afwaardering niet noodzakelijk gebleken. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Flottende activa

Vorraden

De voorraden betreffen de grondvoorraden. De onderhanden werken zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten verminderd met de verkoopopbrengst en bijdragen. Vervaardigingskosten zijn kosten voor bouw- en woonrijp maken. De hoofd infrastructurele en overige werken zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingskosten verminderd met de subsidiebijdragen. In geval van duurzame waardevermindering worden voorraden gewaardeerd tegen lagere marktwaarde.

De waardering van de grondvoorraden hangen samen met de parameters als kosten en opbrengsten indexaties en rentepercentages waarmee gerekend wordt vóór vaststelling van deze jaarrekening. Dat is in de meeste gevallen het MeerJaren Programma Grondexploitaties (MPG).

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Jaarlijks wordt beoordeeld of de vorderingen inbaar zijn. Indien noodzakelijk wordt een voorziening dubieuze debiteuren getroffen die als correctie op de vorderingen wordt verwerkt. Jaarlijks worden vorderingen die oninbaar blijken te zijn afgeboekt op de getroffen voorziening.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn direct opeisbaar en tegen nominale waarde gewaardeerd.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste Passiva

Reserves en voorzieningen

Er wordt geen rente toegerekend aan- of geïndexeerd op reserves of voorzieningen.

Eigen vermogen (reserves)

De reserves zijn onderverdeeld in de algemene reserve en bestemmingsreserves. De algemene reserve is bedoeld om onvoorziene financiële tegenvallers op te vangen; die risico's waarbij er niet tijdig maatregelen genomen konden worden om het risico op te vangen of te beperken, oftewel acute risico's. Een eventueel tekort op de jaarrekening komt ten laste van de algemene reserve.

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. De raad kan een verkozen bestemming echter ongedaan maken en besluiten een andere bestemming aan te wijzen. Hierdoor zijn bestemmingsreserves in theorie vrij besteedbaar.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde/het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Van een voorziening is sprake als het risico concreet omschreven is, maar het moment van besteding van de gelden nog niet vaststaat. Het gaat hierbij ook om zogenoemde egalisatievoorzieningen om de kosten van bijvoorbeeld grootonderhoud over een aantal jaren gelijk te trekken.

In de 'Nota reserves en voorzieningen' wordt het beleid ten aanzien van reserves en voorzieningen geactualiseerd. Daarbij zijn ook de reserves en voorzieningen zelf geactualiseerd. De reserves en voorzieningen die in deze jaarrekening zijn weergegeven zijn getoetst aan de beleidscriteria uit deze nota.

Pensioenverplichtingen (oud-) wethouders

Met behulp van de actuariële methode wordt jaarlijks berekend welk kapitaal nodig is om aan de pensioenverplichting te kunnen voldoen. Op basis hiervan wordt de dotatie in enig jaar aan de pensioenvoorziening bepaald. De hoogte van de dotatie is mede afhankelijk van de marktrente.

Viottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De posten op de overlopende passiva worden verantwoord tegen de nominale waarde. Het betreft bedragen die betrekking hebben op de jaren volgend op dit verantwoordingsjaar, maar al in dit verantwoordingsjaar of de jaren daarvoor zijn ontvangen: nog te betalen bedragen voor de jaren tot en met dit verantwoordingsjaar en overige overlopende passiva.

Resultaatbepaling

- De kosten worden bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde waarderingsgrondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of ze ook tot betaling hebben geleid. Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn. Afschrijvingen geschieden tijdsevenredig, op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur zoals vastgesteld in de 'Nota activeren en afschrijven 2012';
- Dividend opbrengsten van deelnemingen worden als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.
- De algemene uitkering die wordt opgenomen is conform de laatst gepubliceerde betaalspecificatie.
- Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar;
- Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.
- Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personeelslasten echter toegekend aan de periode van uitbetaling bijvoorbeeld overlopende verlofaanspraken.
- Grondslag winstbepaling grondexploitaties: Het verschil tussen de negatieve boekwaarde en de geraamde nog te maken kosten binnen een vastgestelde grondexploitatie dan wel de te onderscheiden deelgebieden daarbinnen, wordt beschouwd als gerealiseerde winst.
- Op basis van de voorschriften van het besluit begroting en verantwoording wordt de tussentijdse winstneming (% of Completion methode) op eindwaarde toegepast, op basis hiervan zou voor een viertal complexen een totaal bedrag van 321K dienen te worden genomen, deze wordt in 2018 verwerkt. Daarnaast voeren wij naar aanleiding van recente V&A van de commissie BBV in 2018 onderzoek uit naar de reeds genomen winsten tot en met de jaarrekening 2015.
- In de Decemhernotitie heeft de raad besloten welke incidentele exploitatie budgetten op basis van de vastgestelde kaders voor doorschuiven in aanmerking komen. De eventuele aanpassing

van budgetten in het nieuwe jaar zijn vastgesteld op basis van de realisatie ten tijde van de rekening maar overschrijden nooit het totaal toegekend budget waartoe initieel is besloten;

- Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Sociaal domein

Met ingang van 2015 hebben gemeenten te maken met een uitbreiding van het takenpakket, als gevolg van de decentralisaties op het gebied van de WMO, de Jeugdhulp en de Participatiewet. De bekostiging van deze taken is geregeld via integratie uitkeringen die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds. Gemeenten hebben geen specifieke verantwoordingsplicht aan het Rijk over de (rechtmatige) bestedingen van deze gelden. De rechtmatige besteding van de gelden voor deze taken maken aldus onderdeel uit van de (horizontale) verantwoording aan de gemeenteraad door middel van de gemeentelijke jaarrekening en de accountantscontrole hierop. Afwijkingen tussen ingeschatte kosten/ nog te ontvangen bedragen en eindafrekeningen van zorgaanbieders die na balans datum worden ontvangen maar voor afronding van de accountantscontrole bekend zijn worden alsnog in de rekening verwerkt. Informatie die daarna binnenkomt wordt bij de tussentijdse rapportage van het lopende jaar aan de raad gemeld maar niet meer verwerkt in de jaarrekening.

Verantwoording eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK)

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. Het CAK verstrekt aan de gemeenten een totaaloverzicht waarbij maandelijks afstorting plaatsvindt van de geïncasseerde bijdragen. Gemeenten kunnen op deze overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 is de gemeente belastingplichtig geworden voor de vennootschapsbelasting voor zover het gaat om activiteiten waar zij de ondernemerspoort doorgaan. Een en ander moet nog worden vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst (VSO) met de belastingdienst. In deze VSO zijn specifieke bepalingen opgenomen met betrekking tot de waardering van posten op de fiscale openingsbalans en de wijze van resultaatneming. De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftekbare kosten.

Voor de aangifte van de Vennootschapsbelasting 2016 en 2017 is inmiddels uitstel gevraagd omdat nog met de belastingdienst specifieke afspraken moeten worden gemaakt (VSO). De definitieve te betalen vennootschapsbelasting is daarom nog onzeker. Op basis van de huidige uitgangspunten is de verwachting dat de te betalen vennootschapsbelasting over 2017 € 0 zal zijn.

2.2 Balans

Het jaar 2017 is afgesloten met de volgende balans.

Activa	31-12-2017	31-12-2016
(Bedragen x €1.000)		
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten onderz.ontw.bepaald actief	97	66
Totaal Immateriële vaste activa	97	66
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut*	233.454	233.038
Totaal Materiële vaste activa	233.454	233.038
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Overige verbonden partijen	250	250
- Deelnemingen	12.691	12.544
Leningen aan:		
- Openbare lichamen	-	502
- Deelnemingen	8.584	8.534
Overige langlopende leningen	8.211	6.388
Totaal Financiële vaste activa	29.736	28.218
Totaal Vaste activa	263.287	261.322
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhandenwerk waaronder bouwgrond in exploitatie	93.413	98.494
Totaal Voorraden	93.413	98.494
Uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of korter		
Overige vorderingen	13.898	14.711
Rekening-courant verh.niet-fin.inst	73	130
Vorderingen op openbare lichamen	10.714	10.431
Totaal Uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of korter	24.685	25.272
Liquide middelen		
Kassaldi	7	7
Totaal Liquide middelen	7	7
Overlopende activa		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	2.947	1.486
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	4.786	4.111
Totaal Overlopende activa	7.733	5.597
Totaal Vlottende activa	125.838	129.370
Eindtotaal	389.124	390.693

* waarvan Gronden uitgegeven in erfpacht € 9.307

Passiva	31-12-2017	31-12-2016
(Bedragen x €1.000)		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	8.145	8.627
Bestemmingsreserves	78.358	75.673
Het gerealiseerde resultaat	6.205	7.165
Totaal Eigen vermogen	92.709	91.464
Voorzieningen		
Voorzieningen bestemde gelden derden	85.989	82.208
Overige voorzieningen	8.771	9.003
Totaal Voorzieningen	94.760	91.211
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	151.580	166.940
Afkoopsommen	1.635	1.723
Waarborgsommen	138	46
Totaal Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	153.353	168.710
Totaal Vaste passiva	340.822	351.384
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Overige kasgeldleningen		
Kasgeldleningen	24.000	15.000
Banksaldi	4.518	330
Overige schulden	8.141	7.520
Totaal Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	36.659	22.850
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	10.361	14.611
Overige vooruitontvangen bedragen	509	1.216
Vooruitontvangen bedragen overheid	773	632
Totaal Overlopende passiva	11.643	16.458
Totaal Vlottende passiva	48.303	39.308
Eindtotaal	389.124	390.693

2.3 Vaste activa

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste activa. De vaste activa bestaan uit materiële en financiële vaste activa.

Vaste activa (Bedragen x €1.000)	31-12-2016	Her- schikking	Inves- teringen	Desinves- tering	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	31-12-2017
Immateriële vaste activa							
Kosten onderz.ontw.bepaald actief	66	66	97	-	-	-	97
Totaal immateriële vaste activa	66	66	97	-	-	-	97
Materiële vaste activa met een economisch nut							
Activa in ontwikkeling	6.226	-7.653	3.520	-	-	-	2.093
Bedrijfsgebouwen	155.569	5.575	1.090	-	4.994	-	157.240
Erfpacht	9.261	146	137	238	-	-	9.307
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.894	-	-	-	56	-	1.838
Gronden en terreinen	38.250	-	3.437	298	-	-	41.389
Machines, apparaten en installaties	18.190	1.903	-	-	1.657	-	18.436
Overige materiële vaste activa	3.630	29	-	-	520	-	3.139
Vervoermiddelen	18	-	-	-	6	-	13
Totaal materiële vaste activa met een economisch nut	233.038	-	8.184	535	7.233	-	233.454
Financiële vaste activa							
Kapitaalverstrekkingen aan:							
Overige verbonden partijen	250	-	-	-	-	-	250
Deelnemingen	12.544	-	147	-	-	-	12.691
Totaal Kapitaalverstrekkingen aan:	12.794	-	147	-	-	-	12.941
Leningen aan:							
Deelnemingen	8.534	-	1.700	1.651	-	-	8.584
Openbare lichamen	502	-	-	502	-	-	-
Totaal Leningen aan:	9.037	-	1.700	2.153	-	-	8.584
Overige langlopende leningen							
Overige langlopende leningen	6.388	-	2.346	523	-	-	8.211
Totaal Overige overlopende leningen	6.388	-	2.346	523	-	-	8.211
Totaal financiële vaste activa	28.218	-	4.193	2.676	-	-	29.736
Totaal Vaste activa	261.322	66	12.475	3.211	7.233	-	263.287

2.3.1 Immateriële vaste activa

Betreft kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief. Door de scherpere afbakening van het startmoment van een Bouwgrond In Exploitatie (BIE) in combinatie met het afschaffen van en daardoor niet meer kunnen activeren van kosten op NIEGG, kunnen (voorbereidings-)kosten die worden gemaakt in de periode vóórdat de grondexploitatie wordt vastgesteld door de gemeenteraad, nog niet op het onderhanden werk worden geactiveerd wanneer de betreffende BIE nog niet operationeel is. Inherent aan de voorbereidingsfase is immers dat er nog geen operationele grondexploitatie is geopend waar deze kosten aan kunnen worden toegerekend. De beginstand van €66.000 is overgeheveld naar de grondexploitatie voor het stadshart Theaterkwartier. In 2017 is € 82.000 uitgegeven aan voorbereidingskosten toekomstige bouwgrondexploitaties. De resterende toename van € 16.000 betreft onderzoekskosten voor de eventuele uitbreiding van de begraafplaats.

2.3.2 Materiële vaste activa

In 2012 is de Nota activeren en afschrijven door het college vastgesteld. Alle mutaties in de materiële vaste activa zijn conform de uitgangspunten van deze nota verwerkt. Verder heeft er, zoals elk jaar, een aanwezigheidscontrole op activa plaatsgevonden. Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen.

Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

Gronden uitgegeven in erfpacht

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de eerste uitgifte prijs als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegenregistratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van de afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

In 2017 is er grond uitgegeven in erfpacht voor €283.500. Daarnaast is er voor €237.800 erfpacht gronden verkocht waaronder een perceel aan de Bronsweg. De totale bekwaarde per saldo toegenomen met €46.000.

Onderhanden werk

De post onderhanden werk materiële vaste activa (activa in ontwikkeling) betreft investeringen die nog niet afgerond zijn.

In 2017 is de post activa in ontwikkeling per saldo met €4.148.000 afgenomen. De nieuwe investeringen zullen bij de betreffende categorieën toegelicht worden.

Investeringen met een economisch nut

Bedrijfsgebouwen

De toename van de balanspost bedrijfsgebouwen betreft een investering in het winkelcentrum de Gordiaan(€1.090.000), de 1^e fase van de multifunctionele accommodatie Warande (€4.749.000), restaurant De Cantine in het Nieuw Land Erfgoedcentrum (€505.000), de voedselbank (€225.000) en investeringen voor brede schoolpleinen (per saldo €96.000).

Gronden en terreinen

Ten behoeve van de toekomstige programmering bedrijventerreinen en ook vanwege de verplichting uit het BBV om de voorraad grond in de grondexploitaties af te stemmen op de verwachte afzet voor circa 10 jaar is onderzoek hiernaar uitgevoerd. Op grond van dit onderzoek is gesteld dat er vraag zal zijn naar bedrijfsgrond in een bandbreedte van 77 ha tot 131 ha. Op dit moment is de voorraad grond –mede gelet op de afzetrisico's- groter dan de vraag. Daarnaast wordt geconstateerd dat de toekomstige vraag zich vooral zal concentreren op Flevokust en het OMALA gebied rondom het vliegveld. Dit maakt dat er voor is gekozen om Flevopoort 3 waarvoor –behoudens aankoop- geen investeringen zijn gepleegd uit exploitatie te nemen tegen agrarische waarde en onder te brengen bij de Materiele Vaste Activa voor €3.437.000. Er hoeft geen voorziening te worden getroffen.

Daarnaast is er in 2017 is voor €298.000 gronden en terreinen verkocht waaronder een stuk grond rond het Lelycenter voor €220.000.

Machines, apparaten en installaties

De investeringen in machines, apparaten en installaties betreffen diverse investeringen in ICT zoals software (€306.000) en servers (€1.016.000) en machines (€418.000) en overige investeringen van totaal €163.000.

Overige materiële vaste activa

De toename van de balanspost “overige materiële vaste activa” betreft investeringen in diverse scholen (€29.000).

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels worden gedaan voor riolering, inzamelen van afval of rechten op grond van art. 229 lid 1 a en b van de gemeentewet worden geheven, worden deze op de balans opgenomen onder een aparte categorie. Dit geldt overigens niet voor investeringen die onderdeel zijn van een grondexploitatie. Vooralsnog zijn er geen nieuwe investeringen in deze categorie gedaan.

Materiele vaste activa in de openbare ruimte met maatschappelijk nut met maatschappelijk nut

Investeringen met maatschappelijk nut worden evenals investeringen met economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. Vooralsnog zijn er geen nieuwe investeringen gedaan in deze categorie.

2.3.3 Financiële vaste activa

In de volgende tabel wordt inzicht gegeven in de kapitaalverstrekkingen en leningen. Op de balans is de volgende indeling gemaakt in de post kapitaalverstrekkingen: deelnemingen en overige verbonden partijen.

Bij de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen zijn er deelnemingen ingedeeld waar sprake is van aandelenkapitaal, maar waar geen bestuurlijk belang is.

Bij kapitaalverstrekkingen aan verbonden partijen is altijd sprake van een bestuurlijk belang. Van een bestuurlijk belang is sprake indien de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij.

Financiële vaste activa (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Kapitaalverstrekingen aan		
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen		
Deelneming Parkeerservice	147	-
Aandelenkapitaal Alliander	1.195	1.195
Aandelenkapitaal BNG	13	13
Aandelenkapitaal OMAGC CV	1.000	1.000
Aandelenkapitaal OMALA	25	25
Aandelenkapitaal Technofonds (deel 1)	672	672
Aandelenkapitaal Technofonds (deel 2)	339	339
Aandelenkapitaal Vitens	98	98
Aandelenkapitaal Werkbedrijf	0	-
aandelenkapitaal Sportbedrijf Lelystad N.V.	9.198	9.198
Deelname Aandelenkap.Huisvuilcentrale	4	4
Totaal Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	12.691	12.544
Kapitaalverstr.overige verbonden part.		
Stichting Uiver en Constellation	250	250
Totaal Kapitaalverstr.overige verbonden part.	250	250
Leningen aan		
Leningen aan openbare lichamen		
Erfgoed Centrum Nieuwland	-	502
Totaal Leningen aan openbare lichamen	-	502
Leningen aan deelnemingen		
Sportbedrijf Lelystad N.V.	1.698	1.782
OMALA	6.886	6.753
Totaal Leningen aan deelnemingen	8.584	8.534
Totaal Leningen aan	8.584	9.037
Overige langlopende leningen		
Diverse kleine leningen	-	38
Applaus BV	162	-
Asbestlening	327	-
Batavia overbruggingskrediet 2006	86	120
Cafetariamodel (Gemal)	1	-26
Energiebesparingsfonds Lelystad	782	758
Gemeenterekening Lelystad	768	870
Kredietbank Nederland	1.200	1.200
Startersfonds Lelystad	118	149
Stichting Dierenweides Lelystad	16	19
Stichting VO	180	240
Verstekte hypothekeken eigen personeel	209	224
VROM Startersfonds Lelystad	4.362	2.795
Totaal Overige langlopende leningen	8.211	6.388
Totaal Financiële vaste activa	29.736	28.218

Kapitaalverstrekking aan

Deelnemingen

Coöperatie Parkeerservice

ParkeerService heeft over 2016 een negatief resultaat geboekt van € 602.000. Dit resultaat wordt gedekt door de reserve van ParkeerService. In 2017 is een aanvullende bijdrage van de leden gevraagd om het weerstandsvermogen aan te vullen en de transitiekosten te dekken. De gemeente Lelystad heeft hiervoor in 2017 een kapitaalverstrekking van €147.000 gedaan.

Alliander N.V.

De gemeente Lelystad is aandeelhouder van Alliander. Het belang van deze deelneming kan worden omschreven als het zekerstellen van een continue energievoorziening en het streven naar zo laag mogelijke tarieven. Het aandeelhouderschap in Alliander is ontstaan na de splitsing van NV Nuon. De balanswaarde van Alliander is, conform richtlijnen van het BBV, gebaseerd op de historische kostprijs van de oude Nuon. De gemeente Lelystad heeft 873.863 aandelen Alliander.

BNG N.V.

De gemeente Lelystad is aandeelhouder van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De BNG is een bank voor overheidsinstanties. De BNG is dan ook volledig in handen van Nederlandse overheden. Lelystad is voor 0,009% aandeelhouder van BNG. De wijziging in de balanswaarde betreft het opnemen van de nominale waarde.

OMAGC C.V.

In 2008 is de OMALA NV opgericht om slagvaardig te kunnen inspelen op de bedrijfsontwikkelingen nabij de luchthaven Lelystad. Het gaat hier om een gelijke deelneming van de gemeenten Almere, Lelystad en de provincie Flevoland in deze NV. Vooruitlopend op de oprichting van Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City CV (hierna: OMAGC CV) is door ieder van de deelnemende partijen een lening van €1.000.000 verstrekt aan OMALA NV. Bij het aangaan van de geldlening is bepaald dat na oprichting van OMAGC CV de geldlening direct wordt afgelost en is omgezet in aandelenkapitaal van OMAGC CV.

Ontwikkeling maatschappij Airport Lelystad/Almere N.V.

In 2008 is de OMALA NV opgericht (zie ook OMAGC C.V.). Het gaat hierom een gelijke deelneming via de CV van de gemeenten Almere, Lelystad en de provincie Flevoland in deze NV, ieder tot een bedrag van €25.000.

Technofonds Flevoland B.V.

Doelstelling is het in het kader van het regionale technologiebeleid verstrekken van risicodragend kapitaal, in de vorm van participatie in het aandelenkapitaal en/of het verstrekken van achtergestelde leningen, aan startende en doorstartende ondernemingen in het Midden- en Klein Bedrijf in Flevoland, waarbij het gaat om ontwikkelingen bij bedrijven op technologisch-innovatief terrein.

Vitens N.V.

De gemeente Lelystad is aandeelhouder van Vitens N.V. Het belang van de deelneming kan worden omschreven als het zekerstellen van een continue watervoorziening ten behoeve van inwoners en bedrijven (waar onder een adequaat leidingennet) en het streven naar zo laag mogelijke tarieven.

Werkbedrijf Lelystad B.V. (geen aandelenkapitaal op de balans)

De gemeente Lelystad is 100% aandeelhouder van het Werkbedrijf Lelystad B.V. Doel van het Werkbedrijf is het realiseren van een optimale uitstroom vanuit de Participatiewet (WWB) naar werk.

Sportbedrijf Lelystad N.V.

N.V. Sportbedrijf Lelystad, is van start gegaan op 1 februari 1999 en is eigenaar van en beheert en exploiteert bijna alle sportaccommodaties in Lelystad. Tevens verzorgt het Sportbedrijf sportstimuleringsactiviteiten en is het sportsteunpunt er ondergebracht. De gemeente Lelystad heeft met het Sportbedrijf Lelystad een dienstverleningsovereenkomst voor het uitvoeren van gemeentelijk sportbeleid.

HVC N.V.

Het publieke belang dat door deze partij wordt gediend, is het reguleren van de afvalverwerking in Lelystad. Er is sprake van een aandeelhouderschap voor onbepaalde duur.

Overige verbonden partijen

St. Uiver Constellation

In 2012 hebben KLM, Schiphol en de gemeente Lelystad de stichting Uiver Constellation opgericht. In de stichting is het recht ondergebracht om de vliegtuigen Uiver en Constellation te behouden en te exploiteren, waaronder het recht om de vliegtuigen aan een derde ter beschikking te stellen, in dit geval aan Libéma, de huidige exploitant van het Aviodrome. De oprichting van de stichting heeft bijgedragen aan het behoud van Aviodrome voor Lelystad.

Leningen aan

Openbare lichamen

Erfgoedcentrum Nieuw Land

In 2009 is ten behoeve van de investering voor de herbouw van de voormalige Cantine van het werkeiland Lelystad-haven op het museumcomplex van het Nieuw Land Erfgoedcentrum een lening ad. €591.000 verstrekt. Op 20 december 2016 heeft de raad besloten tot ontvlechting van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Land Erfgoedcentrum. Een van de afspraken is dat het vastgoed met betrekking tot het Restaurant de Cantine (exclusief grond) door de gemeente Lelystad wordt overgenomen voor het bedrag gelijk aan de lening. De overdracht is in 2017 geëffectueerd, waarmee het saldo van de lening ad. €502.000 is afgelost.

Deelnemingen

Ontwikkeling Maatschappij Airport Lelystad/Almere (Omala)

Het doel van Ontwikkeling Maatschappij Airport Lelystad Almere is het versterken van de sociaaleconomische structuur en bevorderen van werkgelegenheid in Flevoland in samenhang met de ontwikkeling van Lelystad Airport door het realiseren van een hoogwaardig Businesspark. Belangrijkste activiteiten zijn: het verwerven van de noodzakelijke gronden, deze ontwikkelen en uitgeven aan luchtvaart gerelateerde en andere bedrijven. In 2017 is de verstrekte lening aan Omala met €1.900.000 verhoogd. Daarnaast is er €1.567.000 afgelost en is lening van €200.000 verlengd. Ultimo 2017 staat er een saldo open van €8.453.000, gecorrigeerd met de risicovoorziening van €1.567.000 is dat €6.886.000.

Sportbedrijf Lelystad

In 2002 is €2.723.000 verstrekt aan het Sportbedrijf Lelystad voor de bouw van het racketcentrum. De lening loopt tot en met 2031. Aanvullend is in 2015 een lening verstrekt voor de aanschaf en exploitatie van een nieuw te plaatsen houtsnipperkachel voor een bedrag van €435.000. In 2017 is er €84.000 afgelost op de leningen conform afspraken.

Overige langlopende leningen

Applaus BV

Deze lening is in 2014 verstrekt om een betalingsachterstand in te lossen. De hoogte van de lening bedraagt €162.000 op 31 december 2017.

Batavia overbruggingskrediet

De lening is in 2006 verstrekt voor de tweede tranche van een ondersteuningstraject. De lening heeft een looptijd van 13 jaar. Jaarlijks vindt aflossing plaats.

Stichting Dierenweides Lelystad

In 2013 is er een lening verstrekt van €27.400. Dit om de financiële gevolgen als gevolg van de fraude te kunnen dragen, terwijl een derde daarvoor verantwoordelijk is. De aflossing zal in overleg met de stichting in redelijke termijn worden bepaald op ca. 10 jaar.

Stichting voor Voortgezet Onderwijs Lelystad (lening Rietlanden)

Aan Stichting voor Voortgezet Onderwijs Lelystad is een lening verstrekt ad. €600.000. De ingangsdatum van de lening is 1 augustus 2007 en loopt uiterlijk tot 2020. De lening is verstrekt voor een goede financiële afwikkeling van de besturenfusie tussen het bestuur van de Stichting voor Interconfessioneel Voortgezet Onderwijs in Lelystad en omstreken en het bestuur van het openbaar voortgezet onderwijs.

Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting

Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting voert voor de gemeente Lelystad de leningen uit die zijn bestemd voor particuliere woning verbetering en voor starters op de woningmarkt. Hieronder vallen de volgende leningen: Gemeenterekening Lelystad, Startersfonds Lelystad, VROM Startersfonds Lelystad,

Energiebesparingsfonds Lelystad en Asbestlening. De gemeente Lelystad heeft een bijdrage verstrekt van €6.357.000. Van dit bedrag is voor €6.284.000 aan leningen verstrekt. Het resterende saldo staat verantwoord onder de nog te ontvangen bedragen.

Kredietbank Nederland

In 2014 is een bedrag van €1.200.000 aan werkkapitaal aan de Kredietbank Nederland verstrekt.

Verstekte hypotheekleningen eigen personeel

De post verstrekte hypotheekleningen aan eigen personeel neemt af door aflossingen van bestaande leningen. De gemeente verstrekt geen nieuwe hypotheekleningen meer.

2.4 Vlottende activa

De vlottende activa worden in deze paragraaf nader toegelicht.

Vlottende activa (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Voorraden	93.413	98.494
Uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of korter	24.685	25.272
Liquide middelen	7	7
Overlopende activa	6.729	5.597
Eindtotaal	124.834	129.370

Voorraden

Dit betreft de post onderhanden werk, bouwgrond in exploitatie en bedraagt eind 2017 €93.413.000.

Voorraden (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Grond- en hulpstoffen:		
- Overige grond- en hulpstoffen	-	-
Totaal Grond- en hulpstoffen	-	-
Onderhandenwerk, gronden in exploitatie	106.362	111.139
Voorzieningen onderhandenwerk	-13.065	-12.644
Herrubricering voorziening grondexploitatie*	116	-
Totaal Onderhandenwerk, gronden in exploitatie	93.413	98.494
Gereed product en handelsgoederen	-	-
Totaal gereed product en handelsgoederen	-	-
Totaal voorraden	93.413	98.494

* volgens de verslaggevingsregels van de BBV geherrubriceerd onder de voorzieningen (passiva kant)

Gronden in exploitatie

Voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen kan van het verloop in 2017 het volgende overzicht worden gegeven.

Gronden in exploitatie (Bedragen x €1.000)	Boekwaarde 01-01-2017	Overheveling vanuit/ naar MVA	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2017	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2017
Theaterkwartier (0.0.1)	-		988			988		988
Parkwijk (0.0.5)	1.630		73			1.703		1.703
Buitenhof (1.7.7)	3.731		94	658		3.166		3.166
Oostervaart-Oost (1.8.3)	5.193		233	2.112		3.314		3.314
Kempenaar 15 Centrada (2.2.2A)	-		11	411		-400		-400
Kempenaar 2 vrm paardenw eiden (2.2.2B)	-		8	399		-391		-391
HanzePark (2.2.4)	10.227		649	294		10.583	7.567	3.015
Lelystad Noord West (2.2/2.3)	196		12	232		-24		-24
Bataviahaven (havenkwartier 2.3.1)	10.058		201			10.259	1.938	8.320
Bataviastad (Kust Museaal 2.5.1)	401		183			584		584
Houtribhoogte (2.5.2)	4.927		101			5.027	2.827	2.200
Schoener-Zuidw est (2.4.7)	1.822		61	259		1.624		1.624
Werkeland (3.5.3)	628		-12			616	652*	-36
Noordersluis (3.8.0)	1.582		44	4		1.623		1.623
Noordersluis-Zuidoost (3.8.1)	716		-6			711		711
Rivierenbuurt (4.2.5)	549		11			560		560
Larserplein (4.7.8)	999		47			1.045		1.045
Warande Deelgebied 1 (5.0.0)	43.713		2.946	2.703		43.956		43.956
MFA eiland Warande (5.2.2)	-604		363			-241	80**	-321
Flevopoort (5.8.0)	21.303	-3.437***	456	1.531		16.792		16.792
Flevokust Noord (7.1.8) Binnendijks	898		889	84		1.703		1.703
Larserpoort (7.8.1)	3.170		90	95		3.166		3.166
Totaal gronden in exploitatie	111.139	-3.437	7.442	8.782	-	106.362	13.065	93.297

* het deel van de voorziening dat zorgt dat de boekwaarde negatief is (€ 36K) is volgens de verslaggevingsregels van de BBV geherrubriceerd onder de voorzieningen (passiva kant)

** de voorziening van € 80K is volgens de verslaggevingsregels van de BBV geherrubriceerd onder de voorzieningen (passiva kant)

*** 30 hectare grond is tegen agrarische waarde uitgenomen uit de grex en als materiele vaste activa verantwoord. Voor een nadere toelichting zie gronden en terreinen.

Gronden in exploitatie (Bedragen x €1.000)	Boekwaarde 31-12-2017	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
Theaterkw artier (0.0.1)	988	4.169	5.358	201	113
Parkwijk (0.0.5)	1.703	5.301	7.177	173	25
Buitenhof (1.7.7)	3.166	331	4.499	1.002	740
Oostervaart-Oost (1.8.3)	3.314	1.340	6.388	1.735	1.500
Kempenaar 15 Centrada (2.2.2A)	-400	323	-	78	78
Kempenaar 2 vm paardenweiden (2.2.2B)	-391	290	-	101	101
HanzePark (2.2.4)	10.583	2.419	5.559	-7.442	-7.567
Lelystad Noord West (2.2/2.3)	-24	836	872	60	46
Bataviahaven (havenkw artier 2.3.1)	10.259	3.939	13.026	-1.172	-1.938
Bataviastad (Kust Museaal 2.5.1)	584	1.322	2.741	835	824
Houtribhoogte (2.5.2)	5.027	2.469	6.933	-564	-450
Schoener-Zuidwest (2.4.7)	1.624	760	3.648	1.264	1.184
Werkeiland (3.5.3)	616	1.509	2.128	3	-368
Noordersluis (3.8.0)	1.623	764	4.499	2.112	1.958
Noordersluis-Zuidoost (3.8.1)	711	186	2.076	1.179	1.142
Rivierenbuurt (4.2.5)	560	652	1.462	250	217
Larserplein (4.7.8)	1.045	873	2.029	110	105
Warande Deelgebied 1 (5.0.0)	43.956	28.978	78.847	5.912	1.010
MFA eiland Warande (5.2.2)	-241	309	-	-68	-80
Flevopoort (5.8.0)	16.792	17.639	46.261	11.830	4.264
Flevokust Noord (7.1.8) Binnendijks	1.703	4.274	6.096	119	42
Larserpoort (7.8.1)	3.166	2.578	8.430	2.687	2.533
Totaal gronden in exploitatie	106.362	81.260	208.027	20.405	5.477

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten opgenomen in het Kader Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2017(MPG) en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek bij de jaarrekening wordt herzien. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

- rentepercentage bedraagt 2%
- kostenindexatie bedraagt 2%*
- opbrengstenindexatie bedraagt 1,5%

De nieuwe BBV-regels hebben nadrukkelijk een aanzet gegeven om de risico's van en met grondexploitaties te beperken door onder meer te bepalen, dat grondexploitaties met een looptijd die langer is dan 10 jaar na deze 10 jaar geen opbrengststijging mogen incalculeren. Daarmee worden gemeenten gestimuleerd de looptijd korter te houden in de verwachting dat daarmee ook de geprognostiseerde opbrengsten en kosten realistischer zijn. Ook wordt gevraagd beheermaatregelen te nemen die er toe moeten leiden, dat de mogelijke extra risico's direct of op wat langere termijn worden weggenomen. Tenslotte wordt de raad gevraagd expliciet te besluiten in te stemmen met de langere looptijd van grondexploitaties.

In het algemeen worden de volgende beheermaatregelen genomen:

- Er worden nu alleen grondexploitaties geopend waarvoor een concreet initiatief in beeld is;
- Het gebied wordt zodanig gekozen, dat realisatie binnen 10 jaar ook reëel te verwachten is;
- Grote gebiedsexploitaties worden opgedeeld in kleinere deelgebieden met eigen grondexploitaties.

De grondexploitaties die op dit moment nog een looptijd hebben die doorloopt tot na 2027 zijn:

- Buitenhof: een particulier initiatief, waarbij de indexatie van de opbrengsten voor de gemeente Lelystad bij overeenkomst ook doorloopt na 10 jaar. De indexatie is contractueel vastgelegd en er worden door de gemeente geen investeringen gedaan.

- Bedrijventerreinen algemeen: uit onderzoek gedaan naar de grondvoorraad i.r.t. de behoefte voor een periode van circa 10 jaar wordt geconstateerd dat de voorraad groter is dan de verwachte marktabsorptie. Maatregelen in Flevopoort 3 zijn getroffen (zie onder).
- Flevopoort: op grond van voornoemd onderzoek is een deel van Flevopoort uit de exploitatie gehaald. Hierdoor kan de looptijd van 2035 worden teruggebracht tot 2030. Uitname leidt niet tot een negatief resultaat in die grondexploitatie. De uit te nemen grond kan naar verwachting zodanig worden verkocht dat de op de grond drukkende boekwaarde kan worden gedekt.
- Warande 1ste deelgebied: op grond van een behoefte onderzoek woningbouw en de geconstateerde toegenomen vraag (opties en reserveringen) kan naar verwachting de uitgiftefasering (afzetsnelheid) licht worden verhoogd, waardoor de looptijd iets verkort wordt. In de herziening medio dit jaar wordt dit verwerkt. Het financiële gevolg zal naar verwachting licht (maar niet substantieel) positief zijn.

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	10.714	10.431
Rekening-courant verh.niet-fin.inst	73	130
Overige vorderingen	13.898	14.711
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	-	-
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	24.685	25.272

Vorderingen openbare lichamen

De vordering die open staat in verband met BTW bedraagt €9.950.000 en betreft een vordering op het BTW Compensatiefonds. De vordering is ten opzichte van vorig jaar met €658.000 gestegen. De afrekening vindt één keer per jaar plaats. Verder heeft er een afname plaatsgevonden van de overige vorderingen op openbare lichamen van €376.000.

Rekening courantverhoudingen met niet financiële instellingen

De leningen vanuit het Startersfonds en de duurzaamheidsleningen die de gemeente Lelystad verstrekt, worden uitgevoerd door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN). De verstrekte leningen staan verantwoord onder financiële vaste activa. Het resterende saldo aan nog te verstrekken leningen bedraagt €73.000.

Overige vorderingen

Overige vorderingen (bedragen x €1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Debiteuren algemeen	3.154	2.806
Debiteuren belastingen	2.503	3.967
Debiteuren Werk en Inkomen	6.566	6.422
Debiteuren ZLF	1.675	1.516
Totaal Overige vorderingen	13.898	14.711

Debiteuren algemeen

Debiteuren algemeen (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Minder dan 1 maand	2.328	2.298
1 tot 3 maanden	591	477
3 tot 6 maanden	706	7
6 maanden en ouder	789	1.178
* Af: Debiteuren Openbaar Lichaam	761	911
Subtotaal	3.653	3.049
Voorziening dubieuze debiteuren	-499	-243
Totaal Debiteuren algemeen	3.154	2.806

* In de ouderdomsanalyse zijn de vorderingen op de openbare lichamen inbegrepen. Deze worden separaat op de balans getoond bij de vorderingen op openbare lichamen.

De debiteuren algemeen bestaat uit de openstaande debiteuren gecorrigeerd met de voorziening dubieuze debiteuren. De post openstaande debiteuren laat ten opzichte van 2016 een toename zien van €347.000. Deze toename komt voornamelijk door dat in december 2017 twee kavels zijn verkocht en getransporteerd maar waarvan de ontvangst in 2018 heeft plaatsgevonden in verband met de jaarwisseling.

Debiteuren belastingen

De post openstaande debiteuren belastingen bestaat uit debiteuren gecombineerde aanslag, marktgelden, parkeerbelastingen, rioolrecht en de getroffen voorziening dubieuze debiteuren belastingen. Het totale saldo debiteuren belastingen is ten opzichte van 2016 afgenomen met €1.500.000. Deze daling is het gevolg van een procesverbetering die jaarlijks doorzet. Voorgaande jaren werden aanslagen opgelegd in februari en dan hadden mensen 11 termijnen (maanden) om deze aanslag te betalen. De laatste jaren wordt het merendeel van de aanslagen in januari opgelegd, waardoor afhandeling binnen het kalenderjaar plaatsvindt. Het aantal aanslagen dat in januari wordt opgelegd groeit waardoor de daling in het debiteurensaldo doorzet. Dit zorgt er voor dat de voorziening op de openstaande debiteuren belastingen gelijk blijft.

Debiteuren Sociale Zaken (Soza)

De debiteuren sociale zaken bestaan uit Debiteuren Werk, Inkomen en Zorg (WIZ), Debiteuren Zelfstandigen Loket Flevoland (ZLF) en de voorzieningen dubieuze debiteuren WIZ en ZLF. De Debiteuren WIZ zijn in 2017 met €144.000 toegenomen. Met de getroffen voorziening voor dubieuze debiteuren van €4.950.000 is 43% van het debiteuren saldo voorzien. De beoordeling op individueel niveau is een continue proces en heeft vooralsnog geen aanleiding gegeven om de voorziening nog verder op te hogen.

Bij de Debiteuren ZLF is sprake van een toename van €159.000. De getroffen voorziening van €1.800.000 is ca 52% van het openstaande debiteurensaldo. Beoordeling is op individueel niveau volgens een eenduidige methodiek. Het risico van dubieuze debiteuren wordt net als voorheen nog steeds grotendeels door het Rijk gedragen.

Liquide middelen

Liquide middelen (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Kas	7	7
Totaal Liquide middelen	7	7

Bij de BNG Bank is sinds 1 juli 2014 een rekening courantkrediet beschikbaar van €20.000.000. De bank saldi hebben per 31-12-2017 een negatief saldo en worden daarom onder de netto vlottende schulden op de passiva kant van de balans verantwoord.

Schatkistbankieren

De wet verplicht schatkistbankieren is eind 2013 van kracht geworden. Als gevolg van deze wet zijn de bepalingen omtrent het verplicht schatkistbankieren opgenomen in de wet Fido. Alle decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Een uitzondering hierop vormt het drempelbedrag. Decentrale overheden zijn gerechtigd om een bepaald bedrag aan middelen buiten de schatkist aan te houden. Gerekend over een heel kwartaal mag het op dagbasis buiten de schatkist aangehouden bedrag gemiddeld niet hoger zijn dan het drempelbedrag.

Het drempelbedrag wordt berekend naar 0,75% van het begrotingstotaal per 1 januari 2017. Voor de gemeente Lelystad bedraagt het drempelbedrag €1.857.000. Uit de volgende tabel blijkt dat het gemiddelde banksaldo in het 3^e kwartaal boven het drempelbedrag uitkwam.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2017					
(1)	Drempelbedrag	1.857			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.405	1.171	1.961	654
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	452	686	-	1.203
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	104	-
(1)	Berekening drempelbedrag	2017			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	247.637			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	247.637			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1)	Drempelbedrag (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	1.857			
(2)	Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	126.487	106.582	180.434	60.190
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.405	1.171	1.961	654

Overlopende activa

Onderstaande tabellen worden niet toegelicht, maar zijn alleen toegevoegd om inzicht te verschaffen.

Overlopende activa (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	31-12-2016
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel		
Overige Nederlandse overheidslichamen	2.555	879
Europese overheidslichamen	391	608
Totaal nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel	2.947	1.486
Overige nog te ontvangen bedragen	4.786	4.111
Totaal overlopende activa	7.733	5.597

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel (Bedragen x €1.000)	31-12-2016	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	31-12-2017
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Bijdrage gemeente Almere zelfstandigenloket	106	82	106	82
Bijdrage gemeente Dronten zelfstandigenloket	29	7	29	7
Bijdrage gemeente Zeewolde zelfstandigenloket	20	6	19	6
Bijdrage gemeente Noordoostpolder zelfstandigenloket	6	3	6	3
Bijdrage gemeente Urk zelfstandigenloket	7	5	7	5
Provincie Flevoland inzake BDU collectief vervoer	36	7	36	7
Provincie Flevoland inzake verkeerseducatie	26	32	26	32
Provincie Flevoland inzake Lelystad Airport	50	50	50	50
Sociale Verzekerings Bank inzake PGB	323	26	323	26
Gemeente Almere inzake Project arbeidskansen en Flevoland 1 (ESF)	276	-	276	-
Bijdrage Fietsknooppuntennetwerk Lelystad	-	28	-	28
Maatschappelijke begeleiding statushouders	-	109	-	109
Uitvoering BBZ	-	247	-	247
Overig bovenlokaal jeugd	-	167	-	167
Algemene voorzieningen WMO	-	1.513	-	1.513
Maatwerkvoorzieningen Wmo	-	90	-	90
Overige nog te ontvangen bedragen	-	182	-	182
Totaal Overige Nederlandse overheidslichamen	879	2.555	879	2.555
Europese overheidslichamen				
Project arbeidskansen en Flevoland 1 (ESF)	486	391	486	391
Project Focus op werk II (ESF)	121	-	121	-
Totaal Europese overheidslichamen	608	391	608	391
Totaal	1.486	2.946	1.486	2.947

2.5 Eigen vermogen

In de onderstaande tabellen wordt het verloop van de reserves weergegeven.

Eigen vermogen (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	Mutaties	31-12-2016
Algemene reserves	8.145	-482	8.627
Bestemmingsreserves	78.358	2.685	75.673
Het gerealiseerde resultaat	6.205	-959	7.165
Totaal Eigen vermogen	92.709	1.244	91.464

Reserves (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Resultaat bestemming	Vermindering ivm afschr. Activa	Balans na correctie 31-12-2016
1000 Algemene reserve AD	8.145	-	-1.009	527	-	8.627
1004 Resultaat boekjaar voor bestemming	6.205	6.205	-	-7.165	-	7.165
1006 Reserve bestemd resultaat	1.946	973	-344	-	-	1.317
1008 Sociaal Domein	3.916	3.238	-4.268	-	-	4.947
2014 Reserve ontwikkeling stad	3.987	205	-1.203	798	-	4.187
2046 Grondexploitatie risico OMALA	1.000	-	-	-	-	1.000
2048 Reserve Begraafplaats	-	-	-46	-	-	46
2060 IPR/MKB regeling	388	-	-	-	-	388
2063 Dienstverlening/Telefonie	120	-	-14	-	-	134
2086 Reserve Nuon (Comp dividend)	-	1.232	-30.233	-	-	29.000
2087 Reserve Nuon (Vrij besteedbaar)	11.938	1.400	-845	-	-	11.382
2088 Reserve Nuon (nog niet vrij te besteden)	-	-	-16.000	-	-	16.000
2091 Transitiefonds voor het sociale domein	2.272	135	-740	-	-	2.877
3020 Egalisatiereserve Parkeren	368	205	-378	-	-	541
2043 egalisatiereserve grondexploitatie	3.691	-	-420	679	-	3.433
2090 Reserve ISV	312	-	-110	-	-	422
2100 Egalisatiereserve weerstandsvermogen	44.232	44.232	-	-	-	-
2110 Egalisatiereserve Participatiewet	1.636	-	-1.314	2.950	-	-
2120 Egalisatiereserve Renterisico's	1.000	-	-	1.000	-	-
2130 Egalisatiereserve Zelfst.loket Flevoland	1.135	250	-	885	-	-
2140 Egalisatiereserve Re-integratie	418	92	-	326	-	-
Eindtotaal	92.709	58.167	-56.923	-	-	91.464

2.5.1 Algemene reserves

Algemene reserve (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	31-12-2016
Algemene reserves	8.145	3.140	-3.622	8.627
Totaal Algemene reserve	8.145	3.140	-3.622	8.627

Algemene reserve algemene dienst

De algemene reserve dient om minimaal die risico's op te kunnen vangen waarvan het aannemelijk is dat ze zich op korte termijn voor kunnen doen en die niet zodanig te voorzien zijn dat ze via bijstelling van beleid of in het begrotingsproces gedekt kunnen worden (acute risico's). De raad heeft de norm van de algemene reserve op €6.000.000 gesteld. Aanvulling tot de norm gaat volgens de waternorm systematiek: positief rekening resultaat wordt deels gebruikt ter aanzuivering van de algemene reserve, deels is het resultaat toegevoegd aan verschillende bestemmings- en egalisatiereserves (-Grondexploitaties, -participatiewet, -renterisico's, -Zelfstandigen loket en Reserve Re-integratie). Het restant wordt dan toegevoegd aan de Reserve Ontwikkeling Stad (ROS).

Op basis van de waternorm-systematiek is een deel van het bestemd rekeningresultaat 2016 toegevoegd aan de reserve. Per saldo is de reserve met €8.145.000 nog ruim boven de norm. In de

programmabegroting 2018 – 2021 heeft de raad besloten het surplus vrij laten vallen in de jaren 2019 en 2021, ten gunste van het begrotingssaldo.

2.5.2 Bestemmingsreserves

In de tabel hieronder vindt u het overzicht van bestemmingsreserves. Daarna volgt een toelichting op die bestemmingsreserves waarbij de grootste bewegingen worden toegelicht.

Bestemmingsreseres (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Resultaat bestemming	Vermindering ivm afschr. Activa	31-12-2016
1006 Reserve bestemd resultaat	1.946	973	-344	-	-	1.317
1008 Sociaal Domein	3.916	3.238	-4.268	-	-	4.947
2014 Reserve ontwikkeling stad	3.987	205	-1.203	798	-	4.187
2043 egalisatiereserve grondexploitatie	3.691	1.296	-1.037	-	-	3.433
2046 Grondexploitatie risico OMALA	1.000	-	-	-	-	1.000
2048 Reserve Begraafplaats	-	-	-46	-	-	46
2060 IPR/MKB regeling	388	-	-	-	-	388
2063 Dienstverlening/Telefonie	120	-	-14	-	-	134
2086 Reserve Nuon (Comp dividend)	-	1.232	-30.233	-	-	29.000
2087 Reserve Nuon (Vrij besteedbaar)	11.938	1.400	-845	-	-	11.382
2088 Reserve Nuon (nog niet vrij te besteden)	-	-	-16.000	-	-	16.000
2090 Reserve ISV	312	-	-110	-	-	422
2091 Transitiefonds voor het sociale domein	2.272	-543	-740	679	-	2.877
2100 Egalisatiereserve weerstandsvermogen	44.232	44.232	-	-	-	-
2110 Egalisatiereserve Participatiewet	1.636	2.624	-1.314	326	-	-
2120 Egalisatiereserve Renterisico's	1.000	-1.950	-	2.950	-	-
2130 Egalisatiereserve Zelfst.loket Flevoland	1.135	135	-	1.000	-	-
2140 Egalisatiereserve Re-integratie	418	-467	-	885	-	-
3020 Egalisatiereserve Parkeren	368	205	-378	-	-	541
Eindtotaal	78.358	52.579	-56.531	6.638	-	75.673

Bestemmingsreserves

Reserve bestemd resultaat

De reserve bestemd resultaat is voornamelijk gevormd door doorgeschoven budgetten uit de decembernotitie. Jaarlijks worden de budgetten geactualiseerd bij de decembernotitie. Is het project beëindigd, dan valt dit deel van de reserve vrij in het rekeningresultaat.

Sociaal Domein

Deze egalisatiesystematiek is via de begroting 2015 door de raad ingesteld. Het doel van deze reserve is om financiële fluctuaties binnen zowel de Jeugdhulp als de WMO op te vangen. Dit kunnen fluctuaties van de toegekende Rijksmiddelen betreffen, maar ook fluctuaties van de uitgaven binnen de genoemde domeinen. De in de reserve beschikbare middelen zijn ontschot en daardoor niet specifiek geoormerkt voor één van beide domeinen. Mutaties in deze reserve zijn gebaseerd op het saldo van baten en lasten. In 2017 is voor WMO is het surplus van €3.238.000 gestort in de Reserve, voor Jeugdhulp is €4.268.000 onttrokken.

Reserve ontwikkeling stad

Bij de Kadernota 2017-2020 heeft de raad de oorspronkelijke doelstelling achter de Reserve Ontwikkeling Stad (ROS) verbreed, om zo incidentele intensiveringen via deze reserve te laten verlopen. Voor wat betreft incidentele intensiveringen wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van incidentele middelen, zodat het onderscheid tussen structurele- en incidentele dekking duidelijk is. De incidentele onttrekkingen hebben betrekking op de brede ontwikkeling van de stad (voorbeelden variërend van het inrichten van een acquisitiefonds, stedelijke vernieuwing, de uitvoering van de Lokaal Educatieve Agenda). Op basis van de waterval-systematiek is een deel van het bestemd rekeningresultaat 2016 toegevoegd aan de reserve.

In onderstaand overzicht zijn de stortingen en onttrekkingen uit 2017 weergegeven.

Overzicht Reserve Ontwikkeling Stad (Bedragen x€1.000)	Besluitvorming	Gerealiseerd tot en met 2016	Gerealiseerd 2017	Restant Beklemming
Stedelijke vernieuwing	-775	-142	-90	-543
Lokaal educatieve agenda (dekking ROS)	-1.000	-436	-323	-241
Het vlottrekken van de stagnerende woningmarkt (dekking ROS)	-95	-40	-20	-35
Inrichten acquisitiefonds (dekking ROS)	-200	-75	-93	-32
Stadshart (dekking ROS)	-228	-109	-112	-7
PB 2016 Storting ontwikkeling kust	360	180	180	-
PB 2016 Onttrekking ontwikkeling kust	-360	-16	-	-344
Uitvoeringsprogramma Vrijtijdeconomie Lelystad (5 x €253)	-1.265	-	-228	-1.037
KN 2017 - Versterken pedagogische basis	-700	-	-	-700
Bestemming resultaat vorig boekjaar	798	-	798	-
High Containment Unit (separaat voorstel)	-300	-	-300	-
Doorschuif Experiment burgerbegroting	-19	-	-19	-
Aansluiten bij "Ongehinderd"	-18	-	-18	-
Antwoord van Lelystad	-	-	7	-7
Bijdrage stadsverarming*	-	-	18	-18
Totaal	-3.802	-638	-200	-2.964

Egalisatiereserve grondexploitatie

Voor het egaliseren van een in aanvang negatief sluitende grondexploitatie zijn middelen nodig. Daarnaast is als gevolg van het her-rubriceren van de "niet in exploitatiegenomen gronden" per 1 januari 2016 een overgangperiode ingegaan waarbij de gemeente tot uiterlijk 31-12-2019 de gelegenheid heeft deze gronden te herwaarderen. Mocht dit tot verliezen leiden dan kunnen deze binnen deze egalisatiereserve worden opgevangen.

Deze egalisatiereserve is nadrukkelijk bedoeld voor dekking van lasten die buiten de risico-inschatting van de grondexploitaties vallen, maar wel een directe relatie hebben met de (oorspronkelijke) activiteiten van de gronden. Op basis van de waterval-systematiek is een deel van het rekening resultaat 2016 toegevoegd aan de reserve.

Grondexploitatie-risico Omala

Omala is een zelfstandige grondexploitatie, waarin de gemeente Lelystad deelneemt en de uitgaven voorfinanciert. De ontwikkeling van het bedrijventerrein rondom het vliegveld is ondergebracht in een zelfstandige grondexploitatie. Hiervoor is op 25 november 2009 besloten tot de oprichting van Omala NV. Ook is besloten om als de voorfinanciering plaatsvindt een voorziening te treffen voor het geval de gelden niet worden terugbetaald. Om het risico van de voorgefinancierde gelden en het uitstaande aandelenkapitaal in te dekken is deze reserve gecreëerd.

Reserve begraafplaats

De gemeente heeft het eigendom, beheer, onderhoud en inrichting van de begraafplaats in Lelystad. Om de opbrengsten en kosten over een langer termijn recht te trekken is deze egalisatiereserve gecreëerd. Hiermee is de jaarlijkse exploitatie van de begraafplaats altijd sluitend. In 2017 was het negatieve resultaat groter dan de hoogte van de reserve. De reserve is tot 0 uitgeput. De rest van het negatieve resultaat van de begraafplaats is in het rekeningresultaat 2017 gevallen.

Reserve IPR/MKB

De MKB regeling waar deze reserve voor in het leven is geroepen is inmiddels afgerond. Op 21 maart 2017 heeft de raad de resterende middelen beschikbaar gesteld voor uitvoering van het project arbeidsplaatsenregeling Flevokust, start 2018. Deze regeling heeft tot doel een bijdrage te leveren aan het versterken van de economische structuur en het creëren van nieuwe werkgelegenheid.

Dienstverlening en telefonie

Deze reserve is ingesteld ter reservering van de toegekende incidentele middelen benodigd voor de uitvoering van het programma Dienstverlening. Doel van het Programma was het verbeteren van de dienstverlening, het verlagen van de administratieve lasten en het verhogen van de efficiëntie. Op grond van de inspanningsverplichting "Gemeente heeft Antwoord 2015" en "Digitaal 2017" is er integraal uitvoering gegeven aan de onderdelen in het Programma Dienstverlening, NUP (nationaal uitvoering programma) en STIP 2014-2016 (strategisch informatie plan). De projecten zijn grotendeels afgerond maar er zijn nog wat kosten in 2018 te verwachten voor de afronding. Hierna kan deze reserve worden opgeheven en valt een eventueel resterend saldo vrij in het rekeningresultaat 2018.

Reserve Nuon –compensatie Dividend & Nuon reserve nog niet vrij besteedbaar

De raad heeft op 9 mei 2017 besloten om met ingang van 1 januari 2018 voor de bestaande activa over te gaan tot lineair- in plaats van annuïtair- afschrijven. Onderdeel van deze, door het BBV ingegeven, systeemwijziging is dat er in de aankomende jaren sprake zal zijn van hogere afschrijvingslasten (die in de jaren daarna juist lager zullen zijn). Ter egalisatie van deze gewijzigde afschrijvingslasten heeft de raad besloten deze beide Nuon reserves samen te voegen en over laten gaan naar de (nieuwe) egalisatiereserve weerstandsvermogen. Beide oorspronkelijke reserves zijn per 31 december 2017 leeg en kunnen worden opgeheven.

Reserve Nuon (Vrij besteedbaar)

Deze reserve is ontstaan uit de verkooptransactie met de Nuon. In 2009 is besloten een deel hiervan te reserveren voor duurzaamheid. De kaders hiervoor zijn geformuleerd in de Duurzaamheidsnota die op 23 februari 2016 door de raad vastgesteld is.

Reserve ISV

Deze reserve Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) is ingesteld ter reservering van de toegekende incidentele middelen benodigd voor de uitvoering van diverse projecten. Onttrekking uit de ISV-reserve is alleen mogelijk als de middelen ingezet en beschikbaar gesteld worden voor de uitvoering van de Stedelijke Vernieuwing ofwel de herstructurering van de jaren 70- en 80 wijken in Lelystad conform de ISV-voorwaarden. De onttrekkingen zijn voor het laatst geactualiseerd bij de Decemhernotitie 2017.

Transitiefonds voor het sociale domein

Het transitiefonds heeft betrekking op vier domeinen:

1. Decentralisatie Jeugdzorg
2. Decentralisatie AWBZ / nieuwe WMO
3. Decentralisatie werk / Participatiewet
4. Invoering Passend onderwijs

Het transitiefonds is primair bedoeld om de overgang van de vier dossiers te bekostigen en niet om bezuinigingen structureel op te vangen. Het transitiefonds kan wel ingezet worden om onacceptabel leed als gevolg van de bezuinigingen tijdelijk 'verend' op te vangen. Onttrekkingen zijn gebaseerd op besluiten van de raad ten aanzien van bijvoorbeeld de projecten Lokaal Educatieve Agenda, Lelystad Akkoord, Centrum Jeugd en Gezin.

Egalisatiereserve Parkeren

Deze reserve is ingesteld om de baten en lasten van parkeren te egaliseren over een langere periode. Ultimo 2017 zit er nog €368.000 in de reserve voor de parkeerexploitatie Stadshart. Voor de parkeerexploitatie Kust heeft in 2017 de laatste onttrekking plaatsgevonden, waardoor het saldo hiervan op 0 staat.

Egalisatiereserve participatiewet

De gemeente heeft op basis van de participatiewet de taak om bijstandsuitkeringen te verstrekken. Voor de uitvoering van deze taak ontvangt de gemeente een specifieke Rijksbijdrage (de zogeheten gebundelde uitkering of BUIG middelen). De afgelopen jaren werden gekenmerkt door forse schommelingen in deze rijksbijdrage doordat het objectieve verdeelmodel dat ten grondslag lag aan de verdeling steeds werd aangepast.

In 2016 was er sprake van een fors voordeel op het gebied van de bijstandsuitkeringen, voornamelijk doordat de rijksbijdrage op basis van het objectieve verdeelmodel voor 2016 aanzienlijk hoger uitviel dan de bijbehorende uitkeringslasten. Met ingang van 2017 is het objectieve verdeelmodel voor de laatste

maal ingrijpend aangepast. In 2018 worden er nog enkele kleinere wijzigingen doorgevoerd. Deze wijzigingen in het verdeelmodel voor 2017 en verder pakken nadelig uit voor Lelystad. Om de uitkeringslasten op termijn meer in lijn te brengen met de beschikbare rijksbijdrage is er in de kadernota 2018 aangegeven dat er extra ingezet zal worden op het bevorderen van bijvoorbeeld partiële / gedeeltelijke uitstroom vanuit de bijstand. Het tekort op BUIG voor 2017 is € 1.314.000 en wordt uit deze egaliseringsreserve afgedekt.

Egaliseringsreserve renterisico's

De egaliseringsreserve renterisico's is ingesteld bij de Kadernota 2018. Als gevolg van gewijzigde wetgeving (BBV) op het gebied van rente worden de gemeenten gedwongen externe rentelasten strak te begrenzen. Waar in voorgaande jaren er fors geld werd overgehouden op de rentebudgetten, zijn deze budgetten met ingang van de begroting 2017 structureel naar beneden toe bijgesteld. De consequentie van deze wijziging is dat rentestijgingen sneller resulteren in een tekort. Daar komt ook bij dat er in de aankomende jaren forse investeringen zijn gepland op het gebied van onderwijshuisvesting, waarbij de kapitaallasten met ingang van 2021/2022 in de begroting zijn voorzien. De financiering van deze investering dient echter al eerder plaats te vinden (wellicht zal er in 2018 / 2019 al gestart worden met de bouw). Dit maakt dat de gemeente in die jaarschijven geen dekking heeft voor deze rentelasten (afhankelijk van de nog aan te trekken financiering, looptijden en rentestanden van dat moment ontstaat er een incidenteel nadeel). De eerste onttrekking uit deze reserve zal vermoedelijk in 2018 zijn.

Egaliseringsreserve Zelfstandigenloket Flevoland

De egaliseringsreserve Zelfstandigenloket Flevoland (ZLF) is ingesteld ter egaliserings van kosten voor uitvoering van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). De uitgaven van de regeling Bbz wordt jaarlijks afgerekend met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Het ministerie betaalt een voorschot en dit wordt op basis van de realisatiecijfers afgerekend. Om deze middelen gereserveerd te houden voor uitvoering van deze wettelijke taak zijn deze middelen in een specifieke egaliseringsreserve gestort.

Egaliseringsreserve Re-integratie

De inspanningen binnen de Participatiewet zijn inmiddels verder uitgewerkt. In dat kader wordt het scenario uitgewerkt voor de inrichting van een regionale Social Firm worden snel intensiever bij een krimpend Rijksbudget; op verzoek van de raad worden mogelijke oplossingsrichtingen. De vraag is of de ontwikkeling en inrichting van een regionale Social Firm tijdig gerealiseerd kan worden en direct afdoende is om de financiële uitdagingen het hoofd te bieden.

Gezien beschreven ontwikkelingen is besloten tot het instellen egaliseringsreserve zodat financiële meevallers binnen de Participatie (re-integratie) gereserveerd kunnen worden ter egaliserings van mogelijke financiële tegenvallers in de toekomst. Uit het rekeningresultaat 2016 is in 2017 conform besluit van de raad, een bedrag van €326.000 gestort. De in 2017 gerealiseerde incidentele meevaller van €91.500 is eveneens gestort in deze egaliseringsreserve. Totaal is in 2017 €417.500 toegevoegd aan deze reserve.

Resultaat Boekjaar voor bestemming

Dit is het jaarlijkse rekening resultaat voor bestemming. Na bestemming wordt het saldo van deze reserve leeg geboekt. Conform de door de raad vastgestelde watervalssystematiek is het rekeningresultaat 2016 ad €7.165.000 deels bestemd ter aanzuivering van de algemene reserve (stap 1) en deels bestemd ter aanzuivering van enkele bestemmings- en egaliseringsreserves (-grondexploitatie, -participatiewet, -renterisico's, -Zelfstandigen loket en de reserve re-integratie). Het restant is toegevoegd aan de Reserve Ontwikkeling Stad (ROS). Het huidige saldo is het rekening resultaat 2017 en wordt bij vaststelling van de jaarrekening 2017 opnieuw door de raad bestemd.

Egaliseringsreserve weerstandsvermogen

Deze reserve is ingesteld met het besluit "BBV wijzigingen – egaliserings afschrijvingslasten" waarmee de afschrijvingsystematiek van annuïtair naar lineair is gewijzigd. De resultaat-effecten die samenhangen met de gewijzigde afschrijvingslasten kunnen worden opgevangen met deze egaliseringsreserve. De systeemwijziging pakt over de gehele periode (2018 – 2060) budgetneutraal uit en zorgt alleen voor verschuivingen van afschrijvingslasten in de tijd. De reserve is in 2017 gevuld met het saldo uit de Reserve Nuon Compensatie dividend en Nuon nog niet vrij besteedbaar. *Egaliseringsreserve weerstandsvermogen (het saldo van deze reserve is €44.232.143. Het onbeklemd deel ad € 13.612.683 maakt onderdeel uit van het weerstandsvermogen.

2.6 Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen, de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd op nominale waarde. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsregulatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de geformuleerde kwaliteitseisen. Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
- bestaande risico's op balansdatum ten aanzien van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenregulatie;
- de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

In de onderstaande tabel wordt het verloop van de voorzieningen weergegeven.

Voorzieningen (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	Vermeer- deringen	Vrijgevallen bedragen*	Vermin- deringen	31-12-2016
Overige voorzieningen					
Pensioenen wethouders	5.632	104	536	217	6.280
GO gemeentelijke gebouwen	787	1.550	-	1.633	871
Alternatief FLO	2.236	385	-	-	1.852
Herrubricering voorziening grondexploitatie	116	116	-	-	-
Totaal overige voorzieningen	8.771	2.154	536	1.850	9.003
ICL voorzieningen					
Kunstwerken/hoge routes	12.792	1.994	-	1.041	11.839
Riolering	38.532	2.472	-	238	36.298
GO stadhuis	1.483	343	-	-	1.140
Voorziening GO Bovengronds	33.183	10.270	-	10.018	32.931
Totaal ICL voorzieningen	85.989	15.079	-	11.297	82.208
Eindtotaal	94.760	17.233	536	13.147	91.211

*ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen

Overige voorzieningen

De ICL voorzieningen (2e tabel) worden na de overige voorzieningen toegelicht. Dit betreft de voorzieningen Kunstwerken/hoge routes, Riolering, GO Bovengronds.

Pensioenen wethouders

De pensioenen voor wethouders worden voorsnog in eigen beheer uitgevoerd en gemeenten zijn eigen risicodragers. Op grond van verslagleggingsregels van het BBV moet de voorziening de pensioenverplichting van alle opeisbare overdraagbare pensioenen bevatten. De omvang van de voorziening is gebaseerd op actuariële berekeningen. De omvang van de voorziening is € 5.632.000 per 31-12-2017. Ten opzichte van 2016 is de omvang lager door stijging in de rekenrente en het actualiseren van de lijst pensioengerechtigden. Het surplus in de voorziening (€536.000) is vrijgevallen in het rekening resultaat.

Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen (& GO stadhuis = ICL)

Deze voorzieningen zijn ingesteld om schommelingen in het meerjarig groot onderhoud op gemeentelijke gebouwen en het stadhuis op te vangen. Stortingen in en onttrekkingen aan deze voorzieningen worden gedaan op basis van onderhoudsplannen (MJOB*). Er heeft in 2017 een dotatie aan de voorziening gemeentelijke gebouwen plaatsgevonden van €1.550.000 en is er €1.633.000 onttrokken conform het groot onderhoudsplan.

Functioneel leeftijdsontslag brandweerpersoneel (FLO)

De voorziening FLO is gevormd in verband met de verplichting die voortvloeit uit een uitvoeringsovereenkomst met de Veiligheidsregio Flevoland. Deze regeling geldt voor 12 personen die een repressieve dienst vervullen en door deze regeling vanaf de leeftijd van 59 jaar met vervroegd pensioen kunnen, waarbij de gemeente een deel van de bezoldiging aanvult. Herrekening van de bestaande verplichtingen wijst uit dat een toevoeging aan de voorziening van €385.000 noodzakelijk is. Er is geen aanspraak gedaan op deze arbeidsvoorwaarde in 2017, de verwachting is dat dit in de komende jaren zal plaatsvinden

Herrubricering voorziening grondexploitatie

Deze voorziening is ingesteld om aan de verslaggevingsregels van de gemeenten (BBV) te kunnen voldoen. De regels schrijven voor dat de boekwaarde van een grondexploitatie na vermindering van de getroffen voorziening niet lager dan €0 mag zijn. Voor een 2 tal grondexploitaties is dit het geval. Dit betreffen de complexen Werkeiland (€36.000) en MFA eiland Warande (€80.000), deze worden daarom aan de passivazijde verantwoord.

ICL voorzieningen

Deze voorzieningen hebben een perspectief naar de toekomst. Er liggen theoretische rekenmodellen onder om te bepalen wat in de toekomst nodig is om de kwaliteit van de openbare ruimte in stand te houden. Gezien de leeftijd van Lelystad (stichting begin jaren '80) begint een piek in onderhouds- en vervangingsuitgaven na 40 à 50 jaar, dat betekent vanaf 2025. In het vastgestelde onderhoudsplan, de meerjarenraming-kwaliteit structuurplan (juni 2011), zijn voor de komende 30 jaar de benodigde middelen doorgerekend op basis van eenheidsprijzen, areaal en het door de raad vastgesteld onderhoudsniveau. Voor de riolering is in 2015 het nieuwe GRP 2016 - 2022 vastgesteld. Hierin zijn de onderhoudskosten voor de komende 80 jaar doorgerekend. In het GRP worden de benodigde middelen voor groot onderhoud en vervanging bepaald waarop de voorziening is gebaseerd. In 2016 is het meerjarenprogramma GO 2017 - 2021 vastgesteld waarbij de onderhoudsplannen verder zijn geconcretiseerd doormiddel van o.a. inspecties in de openbare ruimte. Voor uitvoering van dit programma zijn er voldoende middelen in de voorziening opgenomen.

Inzet ICL-bijdrage (bedragen x €1.000)	ICL Storting	ICL Exploitatie	Totaal ICL
WSP (Wegen, straten en pleinen)	5.690	903	6.592
Viaducten, hoge routes en bruggen	1.071	102	1.173
Water/kunstwerken	385	0	385
Stadhuis	343	1.311	1.653
Openbaar groen	1.014	1.784	2.798
Riolering	536	536	1.072
Straatreiniging		1.115	1.115
Openbare verlichting		743	743
Totaal	9.038	6.493	15.531

Mutaties voorzieningen 2017 met ICL-bijdrage (bedragen x €1.000)	01-01-2017	Storting ICL delen	Overige stortingen	Onttrekkingen tbv werkplan	31-12-2017
Kunstwerken/hoge routes	11.839	1.456	538	1.041	12.792
Riolering	36.298	536	1.936	238	38.532
GO stadhuis	1.140	343	0	-	1.483
Voorziening GO Bovengronds	32.931	6.704	3.566	10.018	33.183
Totaal voorzieningen	82.208	9.038	6.040	11.297	85.989

Overige stortingen (bedragen x €1.000)	Realisatie
Extra storting Rioleringsplan	769
Opplusmaatregelen Grootonderhoud VJN 2003 tbv WSP	500
Opplusmaatregelen Grootonderhoud VJN 2005 tbv WSP	300
Extra storting van de algemene middelen in de voorziening riolering	408
BTW voordeel op de ICL-uitkering bestemmen voor het KSP 2e tranche	1.049
NJN 09 Extra storting aanvulling voorzieningen ivm herijking KSP	1.100
NJN 2010 aanvulling WSP voorziening	90
Invulling Formatie ten behoeve van beheer Riolering	-270
Inflatiecorrectie voorgaande jaren	962
Verplaatsen DO Wegen naar GO Wegen	418
GRP 2016-2021	179
Niet bestede middelen DO Riolering gestort in voorziening	299
Overig	236
Totaal overige stortingen	6.040

Overige Stortingen

De overige stortingen hebben betrekking op de eerder door de raad genomen besluiten om de voorziening verder aan te vullen uit eigen middelen.

Prijscompensatie / inflatiecorrectie

De gemeente Lelystad sluit zich aan op de lijn die het ministerie volgt ten aanzien van indexering. In 2017 zijn de stortingen daarom niet geïndexeerd.

Storting ICL-delen

Zoals aangegeven in de tabel ICL-uitkering is in 2017 €9.038.000 gestort in de voorzieningen ten behoeve van het uitvoeren van het groot onderhoud op basis van de definitieve vaststelling ICL bijdrage.

Onttrekking ICL voorzieningen 2017 met ICL-bijdrage (bedragen x €1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Kunstwerken/hoge routes	-2.448	-1.041	-1.407
Riolering	-451	-238	-214
GO stadhuis	-	-	-
Voorziening GO Bovengronds	-12.102	-10.018	-2.084
Totaal	-15.002	-11.297	-3.705

Kunstwerken/ hoge routes

In 2017 is een inspectieronde uitgevoerd om de Meer Jaren Onderhouds Prognose (MJOP) te actualiseren. Niet alleen is bij veel bruggen het houten dek vervangen door een composiet dek, maar ook zijn inmiddels een 10-tal bruggen geheel vervangen door een composietbrug, hetgeen het onderhoudsprogramma voor de houten bruggen een andere dimensie heeft gegeven. Tegelijkertijd is de MJOP zoveel mogelijk weer in lijn gebracht met het onderhoudsprogramma van wegen, zodat asfaltering van bruggen tegelijkertijd wordt uitgevoerd met de wegwerkzaamheden. (Voor 2017 €100.000 doorgeschoven)

Na de inspectie is bij 25 bruggen het schilderwerk verschoven naar een later tijdstip (2018-2022) hetgeen een verschuiving van ongeveer € 350.000 in tijd heeft veroorzaakt. Bij 8 bruggen is het vervangen van de slijtlaag uitgesteld (€ 70.000) en tenslotte is er door een langere aanbestedingsprocedure het vervangen van houten dekdelen door composiet een jaar vertraagd (€ 150.000).

De werkzaamheden aan de Bataviahaven en de beschoeiing van 't Bovenwater zijn afgerond. De financiële afronding van het groot onderhoud aan de stuw Noordzoom vindt begin 2018 plaats. Het groot

onderhoud aan de stuwen Flevopoort is in verband met natuurvergunningen doorgeschoven naar begin 2018.

De werkzaamheden aan de beschoeiing van het Gelderse Diep zijn grotendeels in 2017 afgerond. De afrondende werkzaamheden vinden begin 2018 plaats.

Na afstemming met de bewoners is het groot onderhoud aan de beschoeiing van het Woonhavenpad in december 2017 in uitvoering gegaan. Begin 2018 worden de werkzaamheden afgerond. Dit complexe project bij de woonboten heeft ten opzichte van de budgetraming een aanbestedingsvoordeel van € 280.000

Riolering

Een deel van het positieve resultaat wordt veroorzaakt door uitgestelde gecombineerde projecten in woongebieden, waar riolering integraal onderdeel vanuit maakt. Deze worden in 2018 uitgevoerd.

De individuele projecten rioolgemalen, persleidingen en telemetrie worden in 2018 uitgevoerd. De reden is gebrek aan capaciteit in het afgelopen jaar, c.q. prioriteit bij andere onderdelen van het werk en de ontwikkelingen op het gebied van telemetrie.

GO Stadhuis

Zie voor de toelichting de Voorziening GO gemeentelijke gebouwen.

GO Bovengronds

Op de Stadshoofdwegen is een aantal projecten vertraagd als gevolg van afhankelijkheden van andere projecten of externe invloeden. Het gaat daarbij om de projecten Oostvaardersdijk – Saerдам (voorbereiding vertraagd door afhankelijkheid van de uitwerking van de kustvisie en de besluitvorming daarover), Wijkontsluitingsweg Horst (uitvoering aangepast aan de uitvoering van woongebied Horst om overlast voor bewoners te beperken) en de Wijkontsluitingsweg Nieuwe Waterweg (waar in 2017 een woningbouwinitiatief is opgestart en de wijkontsluitingsweg als bouwweg wordt gebruikt). Deze activiteiten schuiven door naar 2018. Daarnaast zijn er nog na-ijlende kosten van in 2016 afgeronde projecten afgerekend in 2017. Daardoor wordt 2017 na doorschuiven van activiteiten naar 2018 afgesloten met een negatief resultaat van ca. € 75.000.

Binnen de Woongebieden is in 2017 aan een flink aantal (20) projecten gewerkt, die zich in verschillende stadia van voorbereiding en realisatie bevonden. De projecten Bongerd, Kempenaar, Punter en Galjoen zijn conform programmering in 2017 gerealiseerd. Van een aantal projecten zijn de voorbereiding en de uitvoering een aantal maanden vertraagd als gevolg van bijv. weersinvloeden (afronding fietspad Tjalk), de integrale wijkaanpak en intensieve samenwerking met bewoners (bijv. Zandbank, Oostrandpark en Gondel 10 e.v.), het beperken van overlast voor bewoners in de kerstvakantie (Oostkaap), vertraging in besluitvorming (Meent) of een te optimistische planning (Jol 10 e.v., Kogge en Horst). Dat betekent dat een deel van de in 2017 geplande activiteiten binnen deze projecten doorloopt in 2018. Van een aantal andere projecten (Delta, Wijngaard, Wold) lopen de voorbereiding en uitvoering voor op de programmering, waardoor activiteiten uit 2018 reeds zijn opgepakt. De overige projecten binnen de Woongebieden (Maerlant, Gondel 21 e.v., Jol 18 e.v. en Griend) lopen nagenoeg conform planning. Voor de activiteiten die vanuit 2017 doorlopen in 2018 is per saldo nog ca. €690.000 nodig voor afronding daarvan. Dat betekent dat 2017 wordt afgesloten met een positief resultaat van ca. €262.000 als gevolg van lagere uitvoeringskosten ten opzichte van de budgetraming.

De projecten op het gebied van polderwegen zijn gerealiseerd, met uitzondering van project Eendenweg waar een deel van de werkzaamheden (€25k) is doorgeschoven naar 2018 i.v.m. de slechte weersomstandigheden eind 2017. Verder resteert er een klein deel van het voorbereidingsbudget van project Knardijk (€16k) dat in 2018 nodig is voor de dan geplande realisatie. Daarmee wordt 2017 afgesloten met een positief resultaat van ca. €140.000, als gevolg van lagere uitvoeringskosten ten opzichte van de budgetraming.

De projecten op de Fietspaden zijn gerealiseerd, met uitzondering van het fietspad langs de Larserdreef (tussen Palazzo en het Shellstation). De voorbereiding en realisatie van dit project, waren in afwachting van de bestuurlijke besluitvorming over de "E-bike route" tussen het Stadshart en vliegveld Lelystad. Deze werkzaamheden worden nu in 2018 uitgevoerd. Hiermee rekening houdend kan een positief resultaat gemeld worden van ca. €10.000, als gevolg van lagere uitvoeringskosten ten opzichte van de budgetraming.

Op het gebied van openbare verlichting is voor één van de projecten, SHW-Binnenhavenweg (€ 120.000) medio 2017 de voorbereiding afgerond. Toen bleek er voor 2018 mogelijk een subsidie beschikbaar te zijn voor revalidering Industrierrein Oostervaart. Daarom is besloten dit project in afwachting van de subsidieaanvraag niet in 2017 uit te voeren. Verder zijn de fysieke werkzaamheden aan de openbare verlichting eind december 2017 afgerond. De financiële afronding vindt plaats in 2018.

Het werkplan (grootschalig) groen is voorbereid en voor een deel uitgevoerd. Het deel dat niet is uitgevoerd is inmiddels aanbesteed en zal grotendeels in het plantseizoen, dat doorloopt tot in april in het voorjaar 2018, worden afgerond. Een enkel project wordt uitgevoerd in het najaar van 2018.

Daarnaast wordt het vergroeningsplan stadshart, wat over meerdere jaren wordt uitgevoerd, binnen dit product verantwoord. Van de beschikbaar gestelde middelen voor dit plan is inmiddels € 135.000 besteed en zal € 185.000 doorschuiven naar 2018.

Met het vervangen van de laatste speeltoestellen bij het Schip in het Karveel en in de Stelling is het project MJP GO spelen in 2017 afgerond. Het aan de voorkant actief betrekken van bewoners in het proces heeft in aanvang meer tijd gekost dan verwacht. Deze aanpak heeft echter gezorgd voor draagvlak bij bewoners met als gevolg veel minder vragen/problemen in de uitvoering. De doelstelling om het aantal speeltoestellen te reduceren van 1722 naar 1200 is niet gehaald. Op dit moment staan er in het beheersysteem geregistreerd 1541 speeltoestellen.

De uitvoering van dit MJP GO spelen laat over de totale planperiode van 2013 – 2017 een financiële overschrijding zien van € 65.000

2.7 Vaste schulden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Onderhandseleningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	151.580	166.940
Totaal onderhandseleningen	151.580	166.940
Waarborgsommen		
Afkoopsommen	1.635	1.723
Waarborgsommen	138	46
Totaal waarborgsommen	1.773	1.770
Totaal vaste schulden	153.353	168.710

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Onderhandse leningen van

Er is in 2017 totaal €15.360.000 aan leningen afgelost. De rentelasten op deze leningen bedroegen in 2017 €1.441.000. De totale rentelasten over alle leningen bedroeg in 2017 €4.662.504.

Waarborgsommen

Onder de waarborgsommen staan zowel de waarborgsommen die ontvangen zijn als de afkoopsommen die vooruit zijn ontvangen.

Waarborgsommen (€138.000)

Deze waarborgsommen hebben betrekking op nog niet gepasseerde koopwoningen, bouwterreinen en overige projecten. Daarnaast hebben de waarborgsommen betrekking op aan aannemers in gebruik gegeven werkterreinen.

Afkoopsommen (€1.635.000)

Onder de afkoopsommen worden de bedragen verantwoord van erfpachters die hun erfpacht in één keer hebben afgekocht. Jaarlijks wordt een deel van deze afkoopsom als erfpachtopbrengst verantwoord.

2.8 Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Bank- en girosaldi	4.518	330
Totaal Bank- en Girosaldi	4.518	330
Overige kasgeldleningen	-	-
- Overige kasgeldleningen	24.000	15.000
Totaal Overige kasgeldleningen	24.000	15.000
Overige schulden	-	-
- Crediteuren algemeen	5.221	5.030
- Nog te betalen salarissen	18	7
- Af te dragen rijks gelden sociale zaken	149	207
- Premies en loonheffingen	2.753	2.133
- Te verreken. GAK premies Uitkeringen	-	143
Totaal Overige schulden	8.141	7.520
Totaal	36.659	22.850

Kasgeldleningen

Overige kasgeldleningen

In 2017 zijn de kasgeldleningen met €9.000.000 toegenomen. Er staan aan het einde van het jaar 2 kasgeldleningen open van €24.000.000 bij de Aegon.

Overige schulden

Crediteuren algemeen

Onder de crediteuren algemeen zijn schulden verantwoord op basis van ontvangen goederen en geleverde diensten. De toename is onder andere het gevolg van nog niet betaalde facturen grootonderhoud over december (€408.000) en de nog niet betaalde bijdrage in de exploitatiekosten (€345.000) van de GGD over het vierde kwartaal 2017.

Nog te betalen salarissen

Er resteert een relatief klein bedrag aan nabetalings op de balans voor de te betalen netto salarissen. Nog te betalen netto salaris heeft betrekking op nagekomen betalingen of correcties.

Af te dragen rijks gelden sociale zaken

Onder af te dragen rijks gelden sociale zaken valt het op 31 december 2017 openstaande bedrag aan nog door te betalen uitkeringen over het afgelopen kalenderjaar.

Premies en loonheffing

Het saldo op de rekening premies loonheffing bestaat uit de nog te betalen premies en loonheffing over december 2017. Het bedrag is aanzienlijk hoger omdat de afrekening van het Individueel Keuze Budget voor een groot aantal personeelsleden in december heeft plaats gevonden.

Te verrekenen GAK premies Uitkeringen

Onder de te verrekenen GAK premies Uitkeringen valt de loonheffing op de uitkeringen die nog afgedragen moet worden aan de belastingdienst. Het over december te betalen bedrag (€501.000) is opgenomen onder de overlopende passiva.

Overlopende passiva

Overlopende passiva (Bedragen x €1.000)	31-12-2017	31-12-2016
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen.*	10.361	14.611
Vooruitontvangen bedragen (overige)	509	1.216
Subtotaal	10.870	15.826
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- VOB europese overheidslichamen	15	-
- Vooruit ontvangen bijdragen (Rijk)	0	51
- Vooruitontv. bedragen (ov. overheden)	758	581
Subtotaal	773	632
Totaal Overlopende passiva	11.643	16.458

*met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen vooruit ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (Bedragen x €1.000)	31-12-2016	Ontvangen bedragen	Vrij-gevallen bedragen	Terug - betalingen	31-12-2017
Europese overheidslichamen					
Preventie kindermishandeling	-	15	-	-	15
Het Rijk					
Toeleiding scholing + werk Romajongeren	24	-	24	-	0
Begeleiden ex-gedetineerden	27	-	27	-	-
Overige Nederlandse overheidslichamen					
Exploitatie stadsdienst	95	2.321	2.364	-	52
Verkeerseducatie		60			60
Subsidie Fietsknooppunten	22	-	22	-	-
Stimulering elektrische scooters	4	-	-	4	-
Educatie beroepsond. en arbeidsmarkt	-	94	85	-	9
Bijdrage Zelfstandigenloket (alle deelnemende gemeenten)	460	2.467	2.298	-	629
Onderwijsachterstandbeleid VVE	0	2.493	2.484	-	9
Totaal	632	7.450	7.305	4	773

2.9 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Hieronder worden de verplichtingen vermeld die niet uit de balans blijken. De gemeenschappelijke regelingen worden toegelicht in de paragraaf verbonden partijen van het jaarverslag.

Verstrekte borgstellingen of garantstellingen en achtervang WEW

Voor zover leningen door de gemeente Lelystad gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Er is een onderscheid tussen borgstellingen en garantstellingen. Volgens het BBV zijn borgstellingen zijn de gewaarborgde leningen van Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW), Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) en Waarborgfonds Sport borgstellingen. Als het BBV het heeft over garantstellingen, dan zijn dit de directe borgstellingen (dus zonder achterliggend waarborgfonds).

Borgstellingen

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Borgstellingen (bedragen x €1.000)	Percentage borgstelling	Lening- bedrag	Hoogte borgstelling	Restant 01-01-2017	Restant 31-12-2017	Betalingen gedurende 2017
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	n.v.t.	€ 385.569	€ 385.569	€ 341.713	€ 336.066	€ 0
Overige Borgstellingen < €250.000	50%	€ 354	€ 177	€ 142	€ 119	€ 23
Eindtotaal		€ 385.923	€ 385.746	€ 341.855	€ 336.185	€ 23

Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw staat borg voor de rente- en aflossingsverplichtingen van de door WSW geborgde leningen van woningbouwcorporaties. Het rijk en de gemeenten zijn de achtervang voor de geborgde leningen waarbij op moment dat van die gezamenlijke achtervang gebruik gemaakt moet worden, het rijk en de gemeenten een renteloze lening verstrekken. Het totaal aan leningen die door het WSW geborgd zijn voor corporaties met woningen in Lelystad bedraagt ruim €336.066.000. Overigens betekent dit niet dat dit bedrag ook ons risico is. Enerzijds omdat we als gemeente Lelystad ook aangesproken kunnen worden als een woningcorporatie elders in het land in de problemen komt. Anderzijds omdat de achtervang pas plaats vindt nadat het eigen vermogen van de woningcorporatie en de borgstellingsreserve van het WSW is aangesproken. De kans dat gebruik gemaakt wordt van de achtervang wordt als zeer klein ingeschat, pas als het WSW meer dan 3,7 miljard euro moet uittrekken voor een noodlijdende corporatie én als overname van de woningvoorraad van het WSW geen soelaas biedt komt de achtervang aan bod. Tot op heden is een beroep op de achtervang nooit nodig geweest.

In het theoretische geval dat de gemeenten op hun achtervangpositie worden aangesproken, geldt een vooraf bepaalde verdeling waarbij het Rijk 50% voor haar rekening neemt en door alle deelnemende gemeenten aan het waarborgfonds de overige 50% . Van deze 50% wordt de ene helft door de schade gemeenten bijgedragen en de andere helft door alle deelnemende gemeenten. Het enige risico wat de gemeente Lelystad loopt is de rente die we zelf moeten betalen voor het aantrekken van de gelden voor het verstrekken van de renteloze lening.

Overige Borgstellingen < €250.000

Door de gemeente zijn samen met de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) een aantal kleinere garanties verstrekt aan een aantal sportverenigingen ten behoeve van een te lenen bedrag. Zowel de SWS als de Gemeente Lelystad staat voor 50% garant.. Het risico van deze garanties is beperkt.

Garantstellingen

De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Garantstellingen (bedragen x €1.000)	Percentage garantstelling	Oorspronkelijk bedrag	Garantstelling 01-01-2017	Garantstelling 31-12-2017
Huisvuilcentrale HVC	100%	€ 18.612	€ 18.612	€ 18.612
Stichting Flevomeer Bibliotheek	100%	€ 4.000	€ 1.684	€ 1.417
Maatschappelijke dienstverlening Flevoland	100%	€ 3.600	€ 2.527	€ 2.227
Stichting Eerstelijnszorg Lelystad	100%	€ 1.620	€ 619	€ 565
Stichting Agora	100%	€ 600	€ 50	€ 0
Sportbedrijf lelystad	100%	€ 500	€ 0	€ 0
Overige Garantstellingen < €250.000	100%	€ 250	€ 167	€ 187
Eindtotaal		€ 29.182	€ 23.658	€ 23.008

Huisvuilcentrale HVC

De gemeente Lelystad staat als mede aandeelhouder garant voor het merendeel van de leningen van HVC. Voor Lelystad is dit 3,1% van het gegarandeerde leningbedrag voor A-aandeelhouders. Op basis van de jaarrekening van HVC over 2016 bedraagt het Lelystads deel van de garantstelling ruim €18,6 mln. De jaarrekening 2017 op moment van opstellen nog niet beschikbaar.

Stichting Flevomeer Bibliotheek

De Gemeente Lelystad staat garant voor een 15-jarige lening voor aanschaf van de inventaris van de bibliotheek Lelystad. Het garantierisico wordt ingeschat als beperkt. De gemeente maakt een deel van de subsidie rechtstreeks over naar de BNG voor de afdekking van de aflossing en de rente van de betreffende lening. Op basis van de huidige informatie is er geen reden om aan te nemen dat de borgstelling termijn wordt ingeroepen.

Maatschappelijke dienstverlening Flevoland (MDF)

De Gemeente Lelystad heeft een garantstelling afgegeven ten behoeve van een derdengeldenrekening die MDF heeft voor de uitvoering van de schuldhulpverlening van cliënten. Het MDF dient toestemming te vragen aan de gemeente als het bedrag aan derdengelden de 1,8 miljoen dreigt te overschrijden. Financiële situatie van MDF is goed, het risico wordt ingeschat als laag.

Stichting Eerstelijnszorg Lelystad

De Gemeente Lelystad staat garant voor 2 hypothecaire leningen ter financiering van het vastgoed. Het resterende saldo is ca €565.000.

Stichting Agora

De Gemeente Lelystad staat garant voor een 8 jarige lening voor de aanschaf van de inventaris voor het nieuwe theater. De lening is in 2017 geheel afgelost en daarmee is de garantstelling vervallen.

Sportbedrijf Lelystad

De Gemeente Lelystad staat garant voor een lening van €600.000 voor de verbouw en verhuur van het voormalig racketsportgedeelte van de koploper. De garantstelling is verleend echter de lening wordt verstrekt in 2018. Met een derde partij is een huurcontract van 15 jaar afgesloten. Met de opbrengsten van de verhuur worden de lasten van de lening afgedekt. Het risico is hierdoor beperkt.

Overige Garantstellingen < €250.000

Door de gemeente zijn een aantal kleinere garanties verstrekt. Het risico van deze garanties is beperkt.

Achtervang WEW

Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW)

Het WEW borgt de leningen die burgers hebben afgesloten voor het kopen van een huis onder de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). In het geval de leningnemer niet aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen kunnen financiers het WEW aanspreken voor de restschuld bij gedwongen verkoop. Het Rijk en gemeenten vormden tot eind 2010 een gezamenlijke achtervang indien het garantievermogen van het WEW ontoereikend bleek. Het Rijk heeft deze taak voor leningen die vanaf 2011 zijn afgesloten volledig overgenomen. De achtervang houdt in dat het Rijk en de gemeenten renteloze leningen verstrekken aan het WEW. De mogelijke schade die de gemeente in dat geval lijdt is de rente die we zelf wel moeten

betalen voor het aantrekken van de gelden. Het WEW geeft jaarlijks een prognose af over de ontwikkeling van het fondsvermogen met een doorkijk van 5 jaar. Het aantal verliezen uit hoofde van de garantstellingen zal vanaf 2019 afnemen, het fondsvermogen zal zich vanaf dan verder herstellen. De 5-jaars prognose laat zien dat het fondsvermogen t/m 2022 voldoende is om de voorspelde verliezen op te vangen. Er wordt daarmee geen aanspraak op de achtervang verwacht.

Verlofrechten

Het aantal verlofuren van het gemeentelijk personeel bedroeg op balansdatum 42.637 uur. De waarde van dit verlof is becijferd op €1.101.000 exclusief de sociale lasten. Het restant (verlof)uren en de waarde hiervan is gestegen ten opzichte van 2016. Het uitbetalen van verlofuren is niet afdwingbaar. Het aantal openstaande verlofuren ligt gemiddeld op 75 uur per persoon en daarmee beneden de norm.

Diensten Vouchers

Bij het Landelijk Platform Dienstenvouchers kunnen bewoners een diensten voucher bestellen ter ondersteuning van huishoudens. De klant betaalt hiervoor een eigen bijdrage en de gemeente de rest. Vooralsnog zijn er 3.977 aan nog te besteden dienstenvouchers open. Dit vertegenwoordigt een bedrag van ruim € 63.270 gemeentelijke bijdrage.

Niet uit balans blijkend recht

Geen

Europese aanbestedingen

Uit de controle van de EU- aanbestedingen is aan onrechtmatige contracten € 1,3 miljoen toekomstige fout (verwachte uitgaven 2018 op deze in 2017 als onrechtmatig aangemerkte contracten) gebleken.

WNT-verantwoording 2017 Gemeente Lelystad

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Gemeente Lelystad. Het voor de Gemeente Lelystad toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2017 € 181.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Wet normering topinkomens 2017	N. Versteeg Gemeente Secretaris		N.A. Mosterman Griffier	
	2016	2017	2016	2017
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee	Nee	Nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja	Ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	nvt	nvt	nvt	nvt
Individueel WNT-maximum	€ 179.000	€ 181.000	€ 179.000	€ 181.000
Bruto beloning	112.101	€ 118.788	€ 82.550	€ 84.378
Kostenvergoeding	-	€ -	€ -	€ -
Beloningen betaalbaar op termijn(*)	14.644	€ 16.993	€ 11.402	€ 14.172
Subtotaal	€ 126.745	€ 135.781	€ 93.952	€ 98.550
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	nvt	€ -	nvt	€ -
Totaal bezoldiging	€ 126.745	€ 135.781	€ 93.952	€ 98.550

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3. Bijlagen

Bijlage 1: Specifieke uitkeringen

De doelstelling van Single information en Single audit (SiSa) voor specifieke uitkeringen is de verantwoordings- en controlelasten voor gemeenten en provincies te verminderen. Daarom wordt door het Rijk per specifieke uitkering minder verantwoordingsinformatie en controle gevraagd. Bovendien wordt aangesloten bij het reguliere jaarrekeningproces van de medeoverheden. Het verantwoordingsjaar 2017 is het elfde jaar waarin het principe van SiSa wordt toegepast op de verantwoording van specifieke uitkeringen.

De verantwoording naar het Rijk bestaat uit de verplichte bijlage zoals die in deze jaarrekening is opgenomen. In deze bijlage is per specifieke uitkering aangegeven welke financiële afspraken en prestatieafspraken zijn gerealiseerd. De wijze waarop de verantwoording is vastgelegd, is voorgeschreven door het ministerie. De verantwoording is door de accountant gecontroleerd en heeft een verslag van bevindingen toegevoegd over fouten en onzekerheden. Het verslag van bevindingen is niet in de jaarrekening opgenomen.

In de onderstaande tabel treft u de specifieke uitkeringen aan waarover de gemeente Lelystad in 2017 verantwoording heeft moeten afleggen.

Afgifte	Sisacode	Omschrijving specifieke uitkering
OCW	OCW D9	Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid 2017
Provincie Flevoland	I&W E27B	Overgang opgebouwde BDU-saldo Direct
Provincie Flevoland	I&W E27B	Toekenning bijgeschreven rente BDU tot en met 2016
Provincie Flevoland	I&W E27B	Exploitatie stadsvervoer 2017
Provincie Flevoland	I&W E27B	Aanvullende beschikking stadsvervoer Lelystad 2016
SZW	SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2017
SZW	SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) Gemeente 2017

Toelichting op de verantwoordingstabel (vanaf de volgende bladzijde)

Voor alle specifieke uitkeringen geldt, dat alléén de witgelaten vakjes door de medeoverheid moeten worden ingevuld. Als een specifieke uitkering op de gemeente Lelystad van toepassing is, moet altijd een waarde zijn ingevuld. Deze waarde kan ook '0' (nul) zijn.

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018									
OCW	D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011-2017	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitsisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04			
			€ 1.976.071	€ 501.970	€ 6.450	€ 0			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag			
	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08					
		060995 Gemeente Lelystad	€ 0	060995 Gemeente Lelystad	€ 0				
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2017 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	
		€ 31.407.837	€ 800.246	€ 2.042.717	€ 11.125	€ 109.500	€ 78		
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee		
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)			
		Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12		
		€ 506.930	€ 47.537	€ 0	€ 279.793	€ 0	Ja		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2017 Besluit bijstandverlening	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob	
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06	
			€ 436.541	€ 357.402	€ 74.096	€ 128.411	€ 377.465	€ 0	
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee				
		Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09					
		€ 0	€ 0	Ja					
IenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SISA tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen		
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05		
			1 2007105 Overgang opgebouwde BDU saldo	€ 94.938	€ 0				
			2 2007108 Toekenning bijgeschreven rente tot en met 2016	€ 0	€ 0				
			3 2030419 expl bijdrage 2017 stadsvervoer	€ 2.311.068	€ 0				
			4 2030443 wijziging beschikking subsidie 2016 expl stadsvervoer	€ 6.910	€ 0				
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee		
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden		
				Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09		
				1 2007105 Overgang opgebouwde BDU saldo	€ 304.256	€ 0	Ja		
	2 2007108 Toekenning bijgeschreven rente tot en met 2016	€ 9.475	€ 0	Ja					
	3 2030419 expl bijdrage 2017 stadsvervoer	€ 2.311.068	€ 0	Nee					
	4 2030443 wijziging beschikking subsidie 2016 expl stadsvervoer	€ 6.910	€ 0	Ja					

Bijlage 2: Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Overzicht van baten en lasten per taakveld Bedragen x €1.000	Baten	Lasten	Vershil
0. Bestuur en ondersteuning			
0.1 Bestuur	88	-2.538	-2.450
0.2 Burgerzaken	1.691	-3.533	-1.841
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.192	-2.423	-231
0.4 Overhead	542	-25.571	-25.029
0.5 Treasury	1.721	8.365	10.086
0.61 OZB woningen	10.655	-1.174	9.481
0.62 OZB niet-woningen	11.299		11.299
0.63 Parkeerbelasting	2.191	-0	2.191
0.64 Belastingen overig	2.257	-	2.257
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	142.219	33	142.252
0.8 Overige baten en lasten	-	-376	-376
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)		-	-
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning	174.856	-27.217	147.639
1. Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	117	-5.584	-5.466
1.2 Openbare orde en veiligheid	85	-2.180	-2.096
Totaal 1. Veiligheid	202	-7.764	-7.562
2. Verkeer, vervoer en waterstaat			
2.1 Verkeer en vervoer	903	-16.816	-15.913
2.2 Parkeren	440	-3.250	-2.810
2.3 Recreatieve havens	76	-269	-193
2.5 Openbaar vervoer	2.345	-2.350	-5
Totaal 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	3.763	-22.686	-18.922
3. Economie			
3.1 Economische ontwikkeling		-548	-548
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.978	-5.050	-72
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	228	-490	-262
3.4 Economische promotie	33	-2.312	-2.278
Totaal 3. Economie	5.240	-8.400	-3.160
4. Onderwijs			
4.2 Onderwijshuisvesting	2.053	-13.854	-11.801
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.692	-6.775	-4.083
Totaal 4. Onderwijs	4.745	-20.629	-15.884
5. Sport, cultuur en recreatie			
5.1 Sportbeleid en activering		-91	-91
5.2 Sportaccommodaties		-3.905	-3.905
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	339	-5.293	-4.954
5.6 Media		-2.129	-2.129
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	271	-7.116	-6.845
Totaal 5. Sport, cultuur en recreatie	610	-18.534	-17.924
6. Sociaal domein			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.113	-10.681	-8.568
6.2 Wijkteams	4	-2.952	-2.948
6.3 Inkomensregelingen	38.034	-49.298	-11.265
6.4 Begeleide participatie	-	-7.332	-7.332
6.5 Arbeidsparticipatie	765	-5.490	-4.725
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)		-1.179	-1.179
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	970	-13.238	-12.268
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-584	-27.237	-27.821
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	90	-821	-731
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-		-3.054	-3.054
Totaal 6. Sociaal domein	41.392	-121.283	-79.891

Overzicht van baten en lasten per taakveld (vervolg)			
Bedragen x €1.000	Baten	Lasten	Verschil
7. Volksgezondheid en milieu			
7.1 Volksgezondheid		-2.940	-2.940
7.2 Riolering	4.629	-4.388	241
7.3 Afval	9.815	-7.249	2.566
7.4 Milieubeheer	280	-4.025	-3.745
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	315	-293	22
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	15.040	-18.896	-3.856
8. VHROSV			
8.1 Ruimtelijke ordening	519	-2.035	-1.516
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	7.319	-7.720	-402
8.3 Wonen en bouwen	4.273	-1.551	2.722
Totaal 8. VHROSV	12.111	-11.306	805
Totaal resultaat taakvelden	257.959	-256.715	1.244
Mutaties reserves	56.923	-51.962	4.961
Resultaat taakvelden na bestemming	314.882	-308.676	6.205